

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΚΣΕΟ

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ
ΣΤΗΝ ΡΟΔΟ
ΠΑΡΟΧΕΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ,
ΠΡΟΦΙΛ ΠΕΛΑΤΩΝ

ΓΙΑΣΕΜΗ ΤΖΟΓΙΑ
Α.Μ 13375

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΒΑΘΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Τμήμα ΔΚΣΕΟ της Σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του ΤΕΙ Μεσολογγίου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά την καθηγήτρια μου κα. Βάθη Παναγιώτα , για την αμέριστη συμπαράσταση και τις πολύτιμες υποδείξεις της καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας αυτής.

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ.....	9
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	9
1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ.....	10
1.3 Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	13
1.4 . ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	15
1.5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ.....	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	20
2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	21
2.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	23
2.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ.....	30
2.3.1 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ.....	30
2.3.2 ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΙΜΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ.....	31
2.3.3 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ.....	32
2.3.4 Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ.....	33
2.3.5 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ.....	34
2.3.6 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ.....	34
2.3.7 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΗΣ ΑΙΤΙΑΣ.....	34
2.4 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ.....	35
2.5 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ.....	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	40
3.1 Η ΦΥΣΙΟΓΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	41
3.1.1. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	42
3.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ.....	46
3.1.2. Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ.....	49
3.3 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ.....	52
3.4 ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ.....	53
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΡΟΔΟ.....	56
4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	56
4.1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	56
4.1.2 ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ.....	57
4.1.3 ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ.....	57
4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	58

4.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ.....	60
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	76
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	78

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο άνθρωπος, από την πρωτόγονη εποχή, αντιμετώπιζε καθημερινά μύριους όσους κινδύνους από θεομηνίες και άλλες φυσικές καταστροφές, σε πράγματα και στα ίδια τα άτομα.

Στην οικονομική, κοινωνική και ατομική του δράση, ο άνθρωπος, ήταν συνεχώς εκτεθειμένος σε πολλούς και μεγάλους κινδύνους από τυχαία περιστατικά. Οι ζημιές και καταστροφές αυτές είχαν σοβαρές συνέπειες, εκτός από το άτομο και στην οικογένεια του, καθώς και σε κάθε μικρή και τοπική κοινωνία.

Έτσι, ευαισθητοποιήθηκε η ανθρώπινη συνείδηση και αναπτύχθηκε το αίσθημα της αλληλεγγύης, το οποίο αποτέλεσε στους κοινωνικούς οργανισμούς τη βάση για την ιδέα της αλληλοβοήθειας.

Η τελειότερη μορφή της αλληλοβοήθειας αυτής είναι η δημιουργία και οργάνωση του θεσμού της ασφάλισης, ο οποίος αποτελεί ένα πολύ σημαντικό κατόρθωμα και πολύτιμο απόκτημα για τους ανθρώπους.

Για να αντιμετωπίσει τους κινδύνους αυτούς ο άνθρωπος σκέφτηκε ότι πρέπει να συμμετέχουν σε αυτούς, άμεσα ή έμμεσα και άλλα πρόσωπα. Έτσι, οι κίνδυνοι μοιράζονταν σε όλα τα πρόσωπα, που συμμετείχαν σ' αυτούς και η επιβάρυνση καθενός ήταν πολύ μικρότερη.

Με τον τρόπο αυτό αρχίζει να διαμορφώνεται η έννοια της ασφάλισης, η οποία υπήρξε η φυσική συνέπεια αναζήτησης ασφάλειας και αντιμετώπισης κινδύνου.

Η ασφάλιση διαφέρει από την ασφάλεια. Ασφάλεια είναι η εξασφάλιση που παρέχουν διάφορα μέτρα αποφυγής του κινδύνου, ενώ η ασφάλιση αφορά την κάλυψη συνεπειών από την πραγματοποίηση του κινδύνου.

Με βάση τα παραπάνω η ασφάλιση στηρίζεται σε πέντε θεμελιώδεις έννοιες. Οι έννοιες αυτές είναι:

- 1) Η αμοιβαιότητα.
- 2) Η θεμελίωση της αμοιβαιότητας αυτής στους αριθμητικούς νόμους, δηλαδή ο υπολογισμός των πιθανοτήτων.
- 3) Το αντικείμενο της αμοιβαιότητας, που είναι οι ασφαλιζόμενοι κίνδυνοι.
- 4) Ο σκοπός της αμοιβαιότητας, δηλαδή η κατανομή της ζημιάς, που γίνεται με την πληρωμή από τους ασφαλιζόμενους ασφαλίστρου ή εισφοράς.
- 5) Το αποτέλεσμα της αμοιβαιότητας που είναι η ικανοποίηση της οικονομικής ανάγκης με επανόρθωση της ζημιάς και αποκαλείται «αποζημίωση» ή «ασφάλισμα».

Με την πάροδο των χρόνων, στα πλαίσια της οικονομικής πραγματικότητας με την απελευθέρωση και διεθνοποίηση των αγορών και τη ραγδαία ανάπτυξη της βιομηχανίας, της τεχνολογίας και του παγκόσμιου εμπορίου, οι κίνδυνοι γίνονται συνεχώς πιο συχνοί, απειλητικοί και καταστροφικοί.

Τους κινδύνους αυτούς έρχεται να καλύψει η ιδιωτική ασφάλιση.

Η σωστή οργάνωση και ο εκσυγχρονισμός της ιδιωτικής ασφάλισης μπορούν να συμβάλλουν αποφασιστικά στην αντιμετώπιση πολλών και σοβαρών οικονομικών και κοινωνικών προβλημάτων.

Πραγματικά, ο θεσμός της ιδιωτικής ασφάλισης συνδέεται άμεσα με:

- Τη διαμόρφωση της κρατικής πολιτικής στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης για σύνταξη και υγεία.
- Την λειτουργία του πιστωτικού συστήματος.
- Την πολιτική αντιμετώπισης τεχνολογικών, βιομηχανικών και περιβαλλοντολογικών κινδύνων.
- Την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών.

- Την κάλυψη σημαντικών προβλημάτων από χρηματοοικονομικούς κινδύνους των επιχειρήσεων.

Τα αβέβαια γεγονότα που είναι πιθανόν να συμβούν και να δημιουργήσουν μια οικονομική ανάγκη, αποκαλούνται στην ασφαλιστική ορολογία «κίνδυνου». Από τους κινδύνους αυτούς μας προστατεύει η ασφάλιση, αποκαθιστώντας τα πράγματα συνολικά ή κατά ένα μέρος στην προηγούμενη κατάσταση τους ή προσφέροντας σε πρόσωπα την συμφωνημένη από πριν οικονομική παροχή για το περιστατικό που συμφωνήθηκε από πριν οικονομική παροχή για το περιστατικό που συμφωνήθηκε ότι θα καλύπτεται.

Η προστασία αυτή που αποκαλείται «ασφάλιση», παίρνει τη μορφή μιας συμφωνίας, μιας «Σύμβασης» μεταξύ αυτού που επιδιώκει την προστασία, δηλαδή του ασφαλιζόμενου και του φορέα που την παρέχει, δηλαδή του ασφαλιστή. Η ασφαλιστική αυτή «Σύμβαση» εκφράζεται με το ασφαλιστήριο συμβόλαιο, το οποίο περιέχει αυτή τη συμφωνία.

Στις επόμενες παραγράφους αυτής της ενότητας, θα γίνει μια αναφορά, σε γενικές γραμμές για τις:

- a) τις βασικές διακρίσεις, τα χαρακτηριστικά, το σκοπό και τη λειτουργία της ασφάλισης,
- b) τον ορισμό και την έννοια αυτής,
- c) τον κοινωνικό ρόλο της και τη συμβολή της στην οικονομία και την κοινωνία,
- d) την ιστορική εξέλιξη της και,
- e) τις πηγές του ασφαλιστικού δικαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Υπάρχουν βασικά δύο ορισμοί της ασφάλισης, ο **νομικός** και ο **οικονομικός** ορισμός. Νομικά η ασφάλιση είναι μια σύμβαση μεταξύ δύο μερών (ή και περισσότερων στην περίπτωση της συνασφάλισης όπου μοιράζονται τον ίδιο κίνδυνο περισσότερες απο μια ασφαλιστικές εταιρείες). Στην ασφαλιστική συμβατική σχέση, εκείνος που ασφαρίζεται κατά του κινδύνου και υποχρεούται στην καταβολή του ασφάλιστρου καλείται συμβαλλόμενος και ο ασφαλιστής αντισυμβαλλόμενος. Από οικονομικής σκοπιάς, η οικονομική ασφάλιση μπορεί να οριστεί ως ανακατανομή του κόστους των απρόβλεπτων οικονομικών απωλειών. Από την άποψη αυτή, η ασφάλιση είναι ένας μηχανισμός για την αντιμετώπιση μεγάλων απωλειών, τις οποίες δεν μπορεί να απορροφήσει μια μεμονωμένη οικονομική μονάδα (άτομο ή επιχείρηση).

Για να ληφθούν τέτοιες απώλειες, καθεμία από τις πολλές οικονομικές μονάδες προσφέρει κάποιο χρηματικό αντίτιμο (δηλαδή το ασφάλιστρο) και από τη «χρηματική δεξαμενή» (pool of funds) που προκύπτει στα χέρια του ασφαλιστή, αποζημιώνονται οι λίγες οικονομικές μονάδες που προσβάλλονται από τον κίνδυνο.

Άλλοι όροι που χρησιμοποιούνται για να χαρακτηρίσουν τον επιμερισμό των απωλειών σε όλους τους ασφαλισμένους (υπό μορφή ασφάλιστρου) είναι κοινωνία κινδύνων, διασπορά απωλειών και ομαδοποίηση κινδύνων.

Είναι σημαντικό να κατανοηθεί πως τελικά τις αποζημιώσεις τις πληρώνουν οι ασφαλισμένοι. Η ασφαλιστική εταιρεία δεν είναι παρά ο διαμεσολαβητικός οργανισμός μεταξύ όλων των ασφαλισμένων και εκείνων που επλήγησαν απο τον κίνδυνο.

Η ασφάλιση παρέχει βασική προστασία στην αντιμετώπιση των οικονομικών ζημιών που μπορεί να προκύψουν από διαφόρους κινδύνους, επειδή αποτελεί ένα διακανονισμό συμμετοχής ζημιών.

Με άλλα λόγια, οι άνθρωποι που είναι εκτεθειμένοι σε οποιαδήποτε από τις πολλές οικονομικές ζημιές, μπορούν μέσω της ασφάλισης να ενωθούν με άλλους, που υπόκεινται σε παρόμοιες ζημιές, έτσι ώστε οι ζημιές του ενός να καταμερίζονται σε όλους.

Συνοπτικά, η ασφάλιση μπορεί να θεωρηθεί ως συστηματικός προγραμματισμός προστασίας από οικονομικές ζημιές, που προέρχονται από τυχαία περιστατικά (π.χ πρόωρος θάνατος, ανικανότητα εργασίας, ασθένεια, ατυχήματα, πυρκαγιά κ.λ.π).

1.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Από ιδιωτική σκοπιά, η ασφάλιση είναι αυτή που παρέχεται κατά κανόνα από ιδιωτικούς φορείς. Για την ιδιωτική ασφάλιση ισχύουν οι διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου. Ο φορέας που παρέχει την ιδιωτική ασφάλιση, είναι, συνήθως, εμπορική επιχείρηση και η ασφαλιστική σχέση που τον συνδέει με τον ασφαλισμένο είναι η ασφαλιστική σύμβαση. Η αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων για τις μη υποχρεωτικές ασφαλίσεις εφαρμόζεται, κατ' αρχήν και στην ιδιωτική ασφάλιση με διαφορές, όμως, αποκλίσεις που αποσκοπούν στην προστασία των ασφαλισμένων – καταναλωτών. Στις υποχρεωτικές, όμως, ασφαλίσεις (π.χ. ασφάλιση αστικής ευθύνης από αυτοκίνητο) δεν έχει εφαρμογή της ελευθερίας των συμβάσεων.

Η άσκηση της ιδιωτικής ασφάλισης προϋποθέτει επιχείρηση, που ιδρύεται ειδικά για την ανάληψη των κινδύνων τρίτων, με το αντάλλαγμα το ασφάλιστρο ή τις εισφορές μελών.

Η ιδιωτική ασφάλιση και η ασφαλιστική επιχείρηση έχουν χαρακτήρα εμπορικό και αποσκοπούν κυρίως στο κέρδος. Η κοινωνία κινδύνων, στην οποία στηρίζεται η

ιδιωτική ασφάλιση, απαιτεί οργάνωση από μέρους του ασφαλιστή, συστηματική ανάληψη των κινδύνων, στατιστικούς και μαθηματικούς υπολογισμούς κατά τέτοιο τρόπο, ώστε το κεφάλαιο που σχηματίζεται από το σύνολο των ασφαλιστρών και το αποτέλεσμα της παραπέρα επένδυσης σημαντικού μέρους του, να είναι ικανό για την πλήρη κάλυψη των ασφαλισμένων.

Μια τέτοια οργάνωση και αξιοπιστία προσφέρει η ιδιωτική επιχείρηση ασφάλισης, η οποία, σύμφωνα με το νόμο, ασκείται μόνο από ανώνυμες εταιρείες ή αλληλασφαλιστικούς συνεταιρισμούς που ασχολούνται αποκλειστικά με ασφαλιστικές εργασίες, με εξαίρεση, τις ναυτικές ασφαλίσεις, που μπορούν να γίνονται με τη μεσολάβηση Γραφείων αντιπροσωπείας, μεσιτών.

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ασχολούνται αποκλειστικά με ασφαλιστικές εργασίες για την εκπλήρωση, όμως, του σκοπού τους, μπορούν να ιδρύουν και άλλες ανώνυμες εταιρείες, που δεν έχουν ως αντικείμενο ασφαλιστικές εργασίες.

Από το παραπάνω προκύπτει ότι τα ουσιώδη στοιχεία της ιδιωτικής ασφάλισης είναι ο ασφαλιστικός κίνδυνος, το ασφάλιστρο και η ασφαλιστική επιχείρηση. Ο συνδυασμός των στοιχείων αυτών αποτελεί την ειδοποιό διαφορά της ιδιωτικής ασφάλισης με άλλες συγγενικές έννοιες, όπως με τη σύμβαση ισόβιας προσόδου, με τη σύμβαση εγγύησης, με τη ρήτρα που συμφωνείται στις παραγγελίες, με το παίγνιο και το στοίχημα.

Ειδικότερα, η ιδιωτική ασφάλιση:

- Καλύπτει κινδύνους αγαθών και προσώπων.
- Δεν είναι, κατά κανόνα, υποχρεωτική, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που ο νόμος επιβάλλει υποχρεωτικά την κάλυψη ορισμένων κινδύνων.
- Οι φορείς που την ασκούν είναι ιδιωτικές επιχειρήσεις που λειτουργούν, όμως, σύμφωνα με αυστηρούς εποπτικούς κανόνες.
- Όλο το ασφάλιστρο καταβάλλεται από τον ίδιο τον ασφαλισμένο.
- Το ασφάλιστρο είναι ανάλογο με τον κίνδυνο και το ύψος των παροχών.

Ως αποτέλεσμα η ασφάλιση είναι η συγκέντρωση τυχαίων και απρόβλεπτων κινδύνων με τη μεταφορά τους σε ασφαλιστές που συμφωνούν έναντι ασφαλίστρου να αποζημιώσουν τους ασφαλισμένους για τις τυχαίες ζημιές ή να παρέχουν άλλες χρηματικές παροχές ή υπηρεσίες που συνδέονται με τον κίνδυνο.

Από κοινωνική σκοπιά, η ασφάλιση ορίζεται ως το κοινωνικό μέσο που ασκείται από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης), όπως είναι λ.χ. το ΙΚΑ, το ΝΑΤ, το Τ.Ε.Β.Ε., ο Ο.Γ.Α., τα διάφορα Ταμεία Επαγγελματιών.

Η κοινωνική ασφάλιση αφορά την κάλυψη κινδύνων που απειλούν άμεσα, κυρίως, τα πρόσωπα.

Η ασφαλιστική σχέση που συνδέει φορείς και ασφαλισμένους στην κοινωνική ασφάλιση αυτή ρυθμίζεται από διατάξεις του δημόσιου δικαίου. Ο χαρακτήρας δηλαδή, της κοινωνικής ασφάλισης είναι αναγκαστικός. Η κοινωνική ασφάλιση εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον. Για το σκοπό αυτό για τις περιπτώσεις που υπάρχει σχέση εξαρτημένης εργασίας, (υπάλληλοι, εργάτες κ.α.), οι ασφαλιστικές εισφορές δεν καταβάλλονται μόνο από τους ασφαλισμένους, αλλά και από το Κράτος και από τρίτους (εργοδότες) καθώς και από διάφορους «κοινωνικούς πόρους», όπως αποκαλούνται.

Η ασφαλιστική σχέση γεννιέται από το νόμο όταν συντρέξουν ορισμένες προϋποθέσεις στο πρόσωπο του άμεσα ασφαλισμένου (κυρίως σχέση εξαρτημένης εργασίας) ή, σ' ορισμένες περιπτώσεις με εγγραφή στο σχετικό Ταμείο (π.χ. έμποροι, επαγγελματίες, βιοτέχνες κ.α.). Η ασφαλιστική παροχή ενεργοποιείται όταν επέλθει ο κίνδυνος, οι οικονομικές συνέπειες του οποίου καλύπτονται (λ.χ. ασθένεια, ατύχημα, αναπηρία, θάνατος, ανεργία, σύνταξη) σε συνδυασμό με την συνδρομή χρονικών και οικονομικών προϋποθέσεων, (π.χ. όριο ηλικίας, ελάχιστο όριο ασφαλιστικών εισφορών κ.α.).

1.3 Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τα οφέλη της κοινωνίας από την ιδιωτικά ασφάλιση, εκτός από τις άμεσες ασφαλιστικές αποζημιώσεις και την εξάλειψη ή τον περιορισμό των οικονομικών συνεπειών από την πραγματοποίηση των κινδύνων που ασφαλίζονται είναι πολλά και σημαντικά.

Τα κυριότερα οφέλη είναι τα ακόλουθα:

A. Μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών

Η μεγαλύτερη κοινωνική προσφορά της ιδιωτικής ασφάλισης είναι ότι με αυτή μειώνεται η ανάγκη των ατόμων και των επιχειρήσεων να «αποθεματοποιούν» για να αντιμετωπίσουν διάφορα μελλοντικά ζημιογόνα ενδεχόμενα. Ο ασφαλιστής είναι σε θέση να κάνει ακριβείς εκτιμήσεις των αναμενόμενων ζημιών και γι' αυτό το λόγο τα απαιτούμενα αποθεματικά είναι πολύ μικρότερα, σε σχέση με τα συνολικά αποθεματικά, που θα έπρεπε να συσσωρεύσουν τα άτομα μόνα τους. Έτσι, ο θεσμός της ιδιωτικής ασφάλισης συντελεί στην καλύτερη κατανομή των αποθεμάτων των ατόμων και των επιχειρήσεων και στην αποδοτικότερη αξιοποίησή τους.

B. Πηγή επενδυτικών κεφαλαίων

Η λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών προκαλεί σημαντικές για παραγωγικούς σκοπούς, επιπτώσεις στις Κεφαλαιαγορές, στο επίπεδο των επιτοκίων και στην οικονομική ανάπτυξη.

Οι ασφαλιστικές εταιρείες (ιδιαίτερα οι ασφαλιστικές εταιρείες Ζωής) αποτελούν έναν από τους μεγαλύτερους θεσμικούς επενδυτές σε όλες τις σύγχρονες κοινωνίες. Επιπλέον, η λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών απαλλάσσει τα άτομα και τις επιχειρήσεις από τις αβεβαιότητες για μελλοντικά και ζημιογόνα ενδεχόμενα, με

αποτέλεσμα την βελτίωση της κατανομής των πόρων μεταξύ κατανάλωσης και αποταμίευσης.

Ένα μεγάλο μέρος των αποθεμάτων των ασφαλιστικών εταιρειών επενδύεται σε κοινωφελή και παραγωγικά έργα με διάφορους τρόπους χρηματοδότησης. Ένα άλλο μέρος των αποθεματικών επενδύεται με αγορά ομολόγων, που αφορούν αναπτυξιακές δραστηριότητες με την αγορά μετόχων εταιρειών αναπτυξιακού χαρακτήρα κ.α.

Γ. Μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος

Η ασφάλιση αποτελεί τη βάση της αποτελεσματικής λειτουργίας του πιστωτικού συστήματος. Το άτομο ή η επιχείρηση, που έχουν επαρκή ασφαλιστική κάλυψη αποτελούν τον καλύτερο πιστωτικό κίνδυνο για το τραπεζικό σύστημα. Σήμερα, το μεγαλύτερο μέρος των δανειοδοτήσεων δεν θα ήταν δυνατό να χορηγείται, εάν δεν υπήρχε παράλληλη και αποτελεσματική ασφαλιστική κάλυψη των δανείων.

Δ. Πρόληψη ζημιών

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε εκτεταμένα προγράμματα πρόληψης ζημιών, με στόχο τον περιορισμό, είτε της συχνότητας, είτε της έκτασης μιας ζημίας. Αυτή είναι μια σοβαρή ασφαλιστική λειτουργία, για τον περιορισμό των συνολικών ζημιών, η οποία έχει σαν συνέπεια και την μείωση των ασφάλιστρων.

Το κοινωνικό όφελος προκύπτει από τον περιορισμό τόσο των άμεσων όσο και των έμμεσων ζημιών.

Μερικές από τις πιο συνήθεις περιπτώσεις πρόληψης ζημιών, που στηρίζουν οι ασφαλιστές είναι:

- Οδική ασφάλεια και μείωση θανάτων από τροχαία ατυχήματα
- Προγράμματα πρόληψης εργατικών ατυχημάτων
- Πρόληψη κλοπών αυτοκινήτων
- Πρόληψη εμπρησμών
- Προδιαγραφές ασφάλειας μηχανολογικών εξοπλισμών κ.α.

- Προγράμματα και έρευνες για πρόληψη ασθενειών.

Ε. Βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας

Η ύπαρξη και λειτουργία των ασφαλιστικών αγορών συντελεί στην μείωση της αβεβαιότητας των ατόμων και των επιχειρήσεων και έτσι συμβάλει στην κοινωνική σταθερότητα. Τα παραδείγματα είναι πολλά. Μια επιχείρηση δεν θα πτωχεύσει μετά από μία εκτεταμένη πυρκαγιά στις εγκαταστάσεις της, εάν έχει καλύψει σωστά τον κίνδυνο αυτό.

Εκτός από τα παραπάνω οφέλη της κοινωνίας, η συμβολή της ιδιωτικής ασφάλισης είναι πολύ σημαντική με τον συμπληρωματικό ρόλο της στην κοινωνική ασφάλιση, με διαφορά προγράμματα, υγείας, ατυχημάτων, καταβολή «εφ' άπαξ» ποσών συντάξεων, είτε ατομικά, είτε ομαδικά.

Τέλος, υπογραμμίζεται ιδιαίτερα ο κοινωνικός χαρακτήρας της ιδιωτικής ασφάλισης και στις περιπτώσεις που ο νομοθέτης παρακάμπτει για λόγους κοινωνικούς την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων και επιβάλλει την υποχρεωτική ασφάλιση της αστικής ευθύνης έναντι τρίτων από αυτοκίνητα, την υποχρεωτική ασφάλιση των πλοιαρίων αναψυχής, την υποχρεωτική ασφάλιση για μόλυνση θαλασσών κ.α.

Κοινωνικού, επίσης, χαρακτήρα είναι και η λειτουργία του Επικουρικού Κεφαλαίου για κάλυψη ζημιών σε τρίτους από ανασφάλιστα αυτοκίνητα ή ασφαλισμένα σε ασφαλιστικές εταιρείες, των οποίων ανακλήθηκε η άδεια ή πτώχευσαν.

1.4 . ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ασφάλισης είναι:

1. η συγκέντρωση κινδύνων (κοινοπραξία μεγάλου αριθμού ομοιογενών κινδύνων),

2. η μεταφορά κινδύνου και η μείωση αβεβαιότητας (ο ασφαλισμένος ανταλλάσσει μία δυνητική μεγάλη και αβέβαιο ζημία με μία σχετικά μικρότερη και άμεση επιβάρυνση – το ασφάλιστρο),
3. και η αποζημίωση (με μετρητά, με επισκευή ή με αντικατάσταση όταν και εάν πραγματοποιηθεί ο κίνδυνος).
4. Συγκέντρωση κινδύνων (pooling of risks). Με την διαδικασία αυτή γίνεται η κατανομή στο σύνολο των ασφαλισμένων των ζημιών που συνέβησαν σε ορισμένους εξ αυτών. Η κοινοπραξία αυτή προϋποθέτει τη συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ομοιογενών κινδύνων, ώστε να λειτουργεί ο νόμος των μεγάλων αριθμών, για να γίνει ακριβής πρόβλεψη των μελλοντικών ζημιών. Ο νόμος των μεγάλων αριθμών σημαίνει ότι όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των περιπτώσεων, τόσο τα πραγματικά αποτελέσματα προσεγγίζουν τα θεωρητικά αναμενόμενα.
5. Μεταφορά του κινδύνου και μείωση της αβεβαιότητας (risk transfer and risk reduction). Το ασφαλιστικό πρόγραμμα μεταφέρει τον καθαρό κίνδυνο από τον ασφαλισμένο στον ασφαλιστή. Ο ασφαλιστής έχει την δυνατότητα να αναλάβει το σύνολο των κινδύνων, διότι μέσω του νόμου των μεγάλων αριθμών μπορεί να εκτιμήσει με σχετική ακρίβεια τις αναμενόμενες ζημιές.

Με τον τρόπο αυτό μειώνεται ο αντικειμενικός κίνδυνος για τον ασφαλιστή, ενώ ταυτόχρονα μειώνεται η αβεβαιότητα για όλους τους ασφαλισμένους, οι οποίοι μεταβιβάζουν τον ατομικό τους κίνδυνο έναντι ασφαλίστρου. Δηλαδή, μέσω του ασφαλιστικού μηχανισμού ο ασφαλισμένος ανταλλάσσει μια δυνητικά μεγάλη και αβέβαιη ζημία με μια σχετικά μικρότερη και άμεση επιβάρυνση (το ασφάλιστρο).

Στον παρακάτω πίνακα μπορούμε να ξεχωρίσουμε ποιά είναι τα πλεονεκτήματα και ποιά τα μειονεκτήματα της ασφάλισης για τους ασφαλιστικούς οργανισμούς:

Ασφαλιστικοί Οργανισμοί

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΤΗΣ	ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΤΗΣ
<p>Η επιχείρηση αποζημιώνεται και μπορεί να συνεχίσει τις εργασίες της με μικρή (ή και καμία) μεταβολή στις εργασίες της και στα κέρδη της.</p>		<p>Η καταβολή του ασφαλίστρου είναι ένα σημαντικό κόστος, αφού το ασφάλιστρο αποτελείται από τρία συστατικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> - το ένα τμήμα αφορά την κάλυψη των αποζημιώσεων, το δεύτερο τμήμα αφορά την κάλυψη των εξόδων, και το τρίτο το κέρδος του ασφαλιστή. 	
<p>Μειώνεται η αβεβαιότητα, γεγονός που επιτρέπει στην επιχείρηση να διευρύνει τους επιχειρηματικούς της ορίζοντες. Αυξάνεται η απόδοση και η παραγωγικότητα των υπαλλήλων επειδή μειώνεται η ανησυχία και ο φόβος.</p>		<p>Η επιχείρηση δεδομένου ότι προκαταβάλλει τα ασφάλιστρα, στερείται της ρευστότητας που διαφορετικά θα είχε.</p>	
<p>Οι ασφαλιστικές εταιρείες προσφέρουν υπηρεσίες διαχείρισης κινδύνων όπως έλεγχος των απωλειών, εντοπισμός κινδύνων και εκτίμηση ζημιών.</p>		<p>Η διαπραγμάτευση για το ασφαλιστήριο συμβόλαιο απαιτεί χρόνο και προσπάθεια (επιλογή ασφαλιστικής εταιρείας, διαπραγματεύση όρων, συλλογή αποδεικτικών στοιχείων κ.α.)</p>	
<p>Τα ασφάλιστρα εκπίπτουν της φορολογίας ως λειτουργικά έξοδα.</p>		<p>Η επιχείρηση έχει λιγότερα κίνητρα για να εφαρμόσει πρόγραμμα περιορισμού των ζημιών.</p>	

1.5 ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια είναι νομικά κείμενα που περιέχουν γενικές αρχές του νομοθετικού πλαισίου που ρυθμίζει την ασφαλιστική σύμβαση και γενικότερα την ιδιωτική ασφάλιση. Αρχή της αποζημίωσης ορίζει ότι ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται

να εισπράξει περισσότερα από τη ζημία του. Η αρχή της αποζημίωσης έχει δύο θεμελιώδεις σκοπούς:

- Να εμποδίσει τον ασφαλισμένο να κερδίσει από την ασφάλιση. Ο ασφαλισμένος δεν πρέπει να κερδίσει αν συμβεί ζημία, αλλά να αποκατασταθεί οικονομικά στην οικονομική του κατάσταση που ήταν πριν από αυτή.
- Να μειώσει τον ηθικό κίνδυνο. Αν οι ασφαλισμένοι μπορούσαν να κερδίσουν από μία ζημία, ίσως ορισμένοι να την προκαλούσαν για να εισπράξουν την ασφάλιση.

Η μέθοδος αποζημίωσης αλλάζει σε κάθε είδος ασφάλισης όπως στην ασφάλιση περιουσίας η μέθοδος αποζημίωσης βασίζεται στην πραγματική αξία της περιουσίας τη στιγμή της ζημίας που υπολογίζεται ως εξής:

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΑ = ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ – ΑΠΟΣΒΕΣΗ

Ο κανόνας αυτός λαμβάνει υπόψη τόσο τον πληθωρισμό, όσο και τη διαχρονική απόσβεση της περιουσίας. Το κόστος αντικατάστασης είναι το τρέχον κόστος αντικατάστασης της περιουσίας με νέα υλικά παρόμοιας ποιότητας. Η απόσβεση λαμβάνει υπόψη τη φυσιολογική φθορά και την παλαιότητα της περιουσίας.

Στην ασφάλιση ευθύνης τα καταβαλλόμενα ποσά είναι οι πραγματικές ζημίες που ο ασφαλισμένος υποχρεούται να πληρώσει για τον τραυματισμό ή τη ζημία κάποιου άλλου.

Στην ασφάλιση των επιχειρήσεων, το καταβαλλόμενο ποσό βασίζεται συνήθως στην απώλεια κερδών, αυξημένη κατά τα έξοδα που τρέχουν, όταν η επιχείρηση κλείσει από ζημία που οφείλεται σε καλυπτόμενο κίνδυνο.

Τέλος στις ασφαλίσεις ζωής το καταβαλλόμενο σε περίπτωση θανάτου ποσό είναι το ποσό που αναγράφεται στο ασφαλιστήριο.

Η σύμβαση ασφάλισής που καταρτίζεται μεταξύ ασφαλιζομένων και ασφαλιστή χαρακτηρίζεται από τα εξής στοιχεία:

- Ο ασφαλιζόμενος κατέχει ένα συμφέρον κάποιου είδους που μπορεί να αποτιμηθεί σε χρήμα, γνωστό ως ασφαλιστικό συμφέρον.
- Ο ασφαλιζόμενος υπόκειται σε κίνδυνο απώλειας από την καταστροφή ή βλάβη αυτού του συμφέροντος από την πραγματοποίηση προσδιορισμένων κινδύνων.
- Ο ασφαλιστής υπόσχεται να αναλάβει αυτόν τον κίνδυνο απώλειας. Μια τέτοια ανάληψη αποτελεί μέρος ενός γενικού σχεδίου κατανομής των πραγματικών απωλειών σε μια μεγάλη ομάδα ατόμων που αντιμετωπίζουν παρόμοιους κινδύνους.

Ως ανταπόδοση για την υπόσχεση του ασφαλιστή, ο ασφαλιζόμενος υποβάλλει μια ποσοστιαία εισφορά που καλείται ασφάλιστρο σε ένα κοινό ασφαλιστικό ταμείο.

Η ασφάλιση μπορεί να διακριθεί σε ιδιωτική και κρατική (κοινωνική). Για την πληρέστερη προστασία των πολιτών έναντι των κινδύνων που απειλούν την οικονομική τους ευημερία, το Κράτος οργανώνει διάφορους μηχανισμούς ασφάλισης, οι οποίοι είτε υποκαθιστούν είτε συμπληρώνουν τους μηχανισμούς της ιδιωτικής ασφάλισης.

Με τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης το κράτος στοχεύει είτε στην αποκατάσταση των ζημιών (φυσικές καταστροφές, δαπάνες υγείας), είτε στην αναπλήρωση του εισοδήματος (συντάξεις, ανεργία, ανικανότητα προς εργασία), είτε στην καταπολέμηση της φτώχειας (εγγύηση ελάχιστου επιπέδου διαβίωσης). Τα προγράμματα αυτά θεσπίζονται με νόμους και είναι συνήθως υποχρεωτικά. Η χρηματοδότηση τους γίνεται από τις εισφορές των εργαζομένων, των εργοδοτών, και του Κράτους, σε διάφορες αναλογίες ανάλογα με το πρόγραμμα..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Ο θεσμός της ιδιωτικής ασφάλισης βασίζεται σε μια κοινωνία κινδύνου που έρχεται να καλύψει μια σημαντική ανθρώπινη ανάγκη, την ασφάλεια. Ποιος από όλους μας θα διακινδύνευε να κάνει μια επένδυση που θα μπορούσε να καταστραφεί ή ποιος θα ασχολιόταν με τεχνολογικές έρευνες αν φοβόταν τις καταστρεπτικές συνέπειες και ευθύνες αν δεν ήταν επαρκώς ασφαλισμένος.

Αυτές οι σκέψεις δίνουν χαρακτηριστικά την τεράστια έκταση και την ανυπολόγιστη σημασία της ασφάλισης. Πραγματικά η ασφάλιση είναι μια σημαντικότερη λειτουργία. Καλύπτει μια βασική ανθρώπινη ανάγκη: το αίσθημα της «ανασφάλειας» και προσφέρει ένα ανθρώπινο αγαθό τη «σιγουριά».

Θα πρέπει να μην θεωρούμε το θεσμό της ιδιωτικής ασφάλισης ως πολυτέλεια, αλλά κατ' εξοχήν ως επένδυση ζωής. Η εκβιομηχάνιση, οι μεγάλες πόλεις, η κινητικότητα, ο αυτοματισμός, η πολυτέλεια ζωής, το αναγκαίο εισόδημα, τα ιδιωτικά εισοδήματα, η εμφανής παρουσία πολλών φυσικών ή τεχνικών κινδύνων, η ανασφάλεια των περιουσιακών στοιχείων, τα λάθη ή οι παραλείψεις των επαγγελματιών, τα αδικήματα, της επιστήμης και της τεχνολογίας επιβάλλουν την ασφαλιστική κάλυψη κατά των κινδύνων.

Όσο περισσότερο λοιπόν αναπτύσσεται η οικονομία και η τεχνολογία τόσο μεγαλύτερη σημασία αποκτά η Ιδιωτική Ασφάλιση με την οποία θα ασχοληθεί το παρόν κεφάλαιο.

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ιστορική αναδρομή της Ιδιωτικής Ασφάλισης μπορεί να μας οδηγήσει σε ασφαλή συμπεράσματα και στην καταγραφή ιστορικών στοιχείων και πληροφοριών. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι η ιδιωτική ασφάλιση είναι τόσο παλιά όσο και ο άνθρωπος. Από την στιγμή της εμφάνισης του, ο άνθρωπος οργάνωνε την ζωή του σε μικρές ομάδες ανθρώπων που αποτελούσαν της κοινωνίες επειδή διαπίστωσε ότι από μόνος του δεν μπορούσε να ανταπεξέλθει στους καθημερινούς κινδύνους. Οργανωμένος σε κοινωνίες, μπόρεσε να βρει την απαραίτητη ασφάλεια.

Οι αρχές του θεσμού της ασφάλισης χάνονται κάπου εκεί γύρω στην 2^η π.Χ. χιλιετία. Η ασφάλιση στα πρώτα της στάδια, εμφανίστηκε με την μορφή αλληλοβοήθειας μεταξύ ατόμων που εκτελούσαν βαριές χειρονακτικές εργασίες. Οι συνθήκες κάτω από τις οποίες δούλευαν οι εργάτες των πυραμίδων στην αρχαία Αίγυπτο ήταν άθλιες. Πολλά εργατικά ατυχήματα και πολλές ασθένειες του χτυπούσαν. Έτσι, δημιουργήθηκε το πρώτο γνωστό ταμείο αλληλοβοήθειας, όπως προκύπτει από πάπυρο που βρίσκεται σε μουσείο του Καιρού.

Αντιθέτως στους πρώτους χρόνους, η επίδραση των αρχαίων Ελλήνων στους Ρωμαίους ήταν μεγάλη. Φυσικά δεν θα μπορούσε η ασφάλιση να αποτελεί εξαίρεση. Έτσι όλη η τεχνογνωσία της ασφάλισης πέρασε αυτούσια στους αρχαίους Ρωμαίους και φυσικά εξελίχθηκε. Ο θεσμός της ιδιωτικής ασφάλισης αφορούσε τη θαλάσσια ασφάλιση, η οποία όπως και άλλα είδη ασφάλισης, είχε αναπτυχθεί σε θαυμαστό επίπεδο από τους αρχαίους Έλληνες.

Το ελληνικό έθνος, αν και έχει στενή σχέση και εξάρτηση με τη θάλασσα, δεν είχε, ατυχώς, την ανεξαρτησία του μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης το 1453 και έτσι δεν ήταν σε θέση να πρωτοστατήσει στην παραπέρα ανάπτυξη του ασφαλιστικού θεσμού.

Στη μακρά περίοδο της υποδούλωσης της χώρας μας κατά την τουρκοκρατία ήταν πολύ δύσκολο να δημιουργηθούν οι συνθήκες ανάπτυξης της ασφάλισης. Οι Έλληνες ναυτικοί, που έκαναν μεταφορές, ασφαλιζόνταν σε εταιρίες και ασφαλιστές του εξωτερικού.

Παρ' όλα αυτά, ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες ιδρύθηκαν στο εξωτερικό και πριν την επανάσταση. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι η αρχή της ελληνικής ιστορίας της Ιδιωτικής Ασφάλισης βρίσκεται στην ίδρυση, το 1789 στην Τεργέστη της «Societa Greca d' Assicurazione», που είναι γνωστή σαν η πρώτη ελληνική ασφαλιστική εταιρία. Στη συνέχεια, μετά την απελευθέρωση του έθνους από τον τουρκικό ζυγό, ιδρύθηκαν πολλές ασφαλιστικές επιχειρήσεις και η ιδιωτική ασφάλιση σημείωσε ραγδαία εξέλιξη και ανάπτυξη.

Μορφές πάντως, και είδη ασφάλισης, που είναι παρόμοιες με την σημερινή, αναπτύχθηκαν και στους αρχαίους ελληνικούς χρόνους. Δεν πρόκειται, βέβαια για ασφαλιστικές επιχειρήσεις, όπως οι σύγχρονες, αλλά για είδη κοινωνικής οργάνωσης, καταμερισμού και μετάθεσης του κινδύνου ανάμεσα σε ομάδες ανθρώπων με κοινά συμφέροντα, καθώς και για ναυτιλιακές και εμπορικές δραστηριότητες, που αποσκοπούσαν στο κέρδος, όπως ήταν το ναυτικό δάνειο και διάφορα άλλα είδη ασφάλισης. Οι αρχές, έννοιες, ιδέες και φιλοσοφία των αρχαίων Ελλήνων για την ασφάλιση, καθώς και τα είδη ασφάλισης που θεσμοθέτησαν και εφάρμοσαν στην πράξη, αποτέλεσαν τη βάση και τα πρότυπα για την παραπέρα εδραίωση και ραγδαία εξέλιξη της ασφάλισης.

2.2 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

A) Ασφάλιση Ζωής και Υγείας

Κάθε οικογένεια έχει το δικό της τρόπο ζωής, τις δικές της υποχρεώσεις, τις δικές της ανελαστικές δαπάνες. Οι ανάγκες οι οποίες χρειάζεται να αντιμετωπιστούν σε περίπτωση πρόωρης απώλειας ζωής μπορεί να είναι τρέχοντα έξοδα, κάλυψη τελευταίων εξόδων, αποπληρωμή στεγαστικών δανείων. Η προτεραιότητα εξαρτάται από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε οικογένειας.

Οι ασφαλιστές ζωής καταβάλλουν παροχές στους δικαιούχους, με βάση την προτεραιότητα που θέτει κάθε οικογένεια. Επίσης σε περίπτωση θανάτου του ασφαλισμένου, οι ασφαλιστές ζωής καταβάλλουν παροχές που καλύπτουν συνήθως τα έξοδα κηδείας και εφάπαξ ή περιοδικά καταβαλλόμενα ποσά στους δικαιούχους. Ακόμη οι ασφαλιστές ζωής πωλούν συντάξεις και προγράμματα Υγείας, που καλύπτουν νοσοκομειακά έξοδα σε περίπτωση ασθένειας ή τραυματισμού, καθώς και διάφορα προγράμματα κάλυψης εξόδων ή της απώλειας εισοδήματος από ανικανότητα από ατύχημα ή ασθένεια. Χάριν ευκολίας, οι διάφοροι κίνδυνοι κατανέμονται σε συγκεκριμένους Κλάδους Ασφάλισης.

Οι Ασφαλίσεις Ζωής ταξινομούνται σε πολλαπλούς κλάδους οι οποίοι είναι οι εξής:

Ταξινόμηση κατά κλάδους

I. Κλάδος Ζωής

Περιλαμβάνει:

- Κυρίως τις ασφαλίσεις επιβίωσης και θανάτου. Τις μικτές (θανάτου και επιβίωσης) και την ασφάλιση ζωής με επιστροφή του ασφαλίστρου.
- Τις ασφαλίσεις προσόδων (συντάξεις).
- Τις ασφαλίσεις σωματικών βλαβών (στις οποίες περιλαμβάνεται και η ανικανότητα για επαγγελματική εργασία), θανάτου ένεκα ατυχήματος,

αναπηρίας και ασθένειας, εφόσον οι πιο πάνω ασφαλίσεις συνάπτονται συμπληρωματικά με τις ασφαλίσεις ζωής και των κλάδων Ια και Ιβ.

II. Κλάδος ασφάλισης ζωής (Iα), προσόδων (Iβ), γάμου και γεννήσεως (Iγ), οι οποίοι συνδέονται με επενδύσεις

Αφορά σε εργασίες, όπου:

- οι παροχές, που περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, είναι απευθείας συνδεδεμένες με την αξία των μεριδίων (μονάδων) ενός αμοιβαίου κεφαλαίου, ελληνικού ή άλλου κράτους-μέλους της Ε.Ε. και του Ε.Ο.Χ., ή με την αξία περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνονται σε ένα εσωτερικό κεφάλαιο της ασφαλιστικής επιχείρησης, συνήθως διηρημένο σε μονάδες (μερίδια).
- οι παροχές, που περιλαμβάνονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, είναι απευθείας συνδεδεμένες με ένα δείκτη χρεογράφου ή κάποια αξία αναφοράς, άλλη από αυτές που αναφέρονται στο(α).

II. Κλάδος ασφάλισης υγείας (ατύχημα, ασθένεια)

- Εργασίες διαρκούς ασφάλισης υγείας, οι οποίες είναι διαχειριζόμενες όπως οι ασφαλίσεις ζωής (τεχνικό επιτόκιο, πίνακες νοσηρότητας, μαθηματικά αποθέματα) και δεν υπόκεινται σε ακύρωση από τον ασφαλιστή.
- Εργασίες των κλάδων «Ατυχήματα» και «Ασθένειες», των ασφαλίσεων κατά ζημιών.

IV. Κλάδος τοντίνας

Τοντίνια είναι ένα σχέδιο (ασφαλιστήριο συμβόλαιο), με βάση το οποίο ένας αριθμός ατόμων συνεισφέρει σε ένα λογαριασμό κεφαλαίου, το πιστωτικό υπόλοιπο του οποίου,

στο τέλος μιας προκαθορισμένης από το σχέδιο περιόδου, κατανέμεται μεταξύ των επιζώντων υπό μορφή κεφαλαίου ή μίας προσόδου.

V. Κλάδος κεφαλαιοποίησης

Αφορά σε εργασίες κεφαλαιοποίησης, οι οποίες βασίζονται σε αναλογιστικούς υπολογισμούς, και με τους οποίους αναλαμβάνονται υποχρεώσεις για ορισμένο χρονικό διάστημα και για ορισμένο ποσό, έναντι εφάπαξ ή περιοδικών, από πριν καθορισμένων καταβολών.

VI. Κλάδος διαχείρισεως ομαδικών συνταξιοδοτικών ταμείων (κεφαλαίων)

Διαχείριση των επενδύσεων ή και των αποθεματικών ασφαλιστικών ταμείων, έργο των οποίων είναι η καταβολή παροχών υγείας ή παροχών, σε περίπτωση θανάτου, ανικανότητας, επιβίωσης, διακοπής ή μείωσης της εργασίας σε εκείνους που έχουν συμβληθεί με αυτά. Η διαχείριση των ανωτέρων κεφαλαίων από την ασφαλιστική επιχείρηση εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις:

- Στην πρώτη περίπτωση, όταν η ασφαλιστική επιχείρηση έχει συμβληθεί με άλλη επιχείρηση ή νομικό πρόσωπο για την διαχείριση των ομαδικών συνταξιοδοτικών κεφαλαίων του προσωπικού της.
- Ενώ στην δεύτερη περίπτωση, όταν η ασφαλιστική επιχείρηση εγγυάται επιτόκιο και άλλες παροχές (ασφαλισμένα ομαδικά συνταξιοδοτικά προγράμματα).

VII. Κλάδος ομαδικών προγραμμάτων πρόνοιας

- Χωρίς επενδυτικό κίνδυνο (εγγυημένο επιτόκιο) και άλλες εγγυημένες παροχές.
- Με επενδυτικό κίνδυνο και άλλες εγγυημένες παροχές.

VIII. Κλάδος παρόμοιων εργασιών με την κοινωνική ασφάλιση.

Περιλαμβάνει εργασίες, οι οποίες συνίσταται σε παροχές, που εξαρτώνται από τη διάρκεια της ανθρώπινης ζωής και ορίζονται ή προβλέπονται από τη νομοθεσία περί κοινωνικής ασφάλισης, εφόσον οι εργασίες αυτές βασίζονται σε ιδιωτική σύμβαση, γίνονται με ευθύνη της ασφαλιστικής επιχείρησης και δεν είναι αντίθετες με άλλες διατάξεις νόμων. Οι κλάδοι II, V, VI, και VIII πρακτικά δεν ασκούνται ελάχιστα στη χώρα μας.

B) Ασφαλίσεις κατά ζημιών (ή Περιουσίας και ευθύνης)

Στις «ασφαλίσεις κατά ζημιών» ο ασφαλιστής καταβάλλει αποζημίωση σε περίπτωση ζημίας σε περιουσιακά στοιχεία ή σε τρίτους, λόγω επέλευσης γεγονότος για το οποίο έχει αναλάβει ευθύνη.

Η κατηγορία αυτή μπορεί να διακριθεί στους εξής ειδικότερους κλάδους σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία. Ταξινόμηση των κινδύνων κατά κλάδους:

Ατυχήματα: Συμπεριλαμβάνονται τα εργατικά ατυχήματα και οι επαγγελματικές ασθένειες. Πιο συγκεκριμένα περιλαμβάνει:

- α) Παροχές κατ' αποκοπή
- β) Περιοδικές παροχές αποζημιώσεων
- γ) Συνδυασμός των ανωτέρω
- δ) Μεταφερόμενα πρόσωπα

Ασθένειες: Περιλαμβάνει:

- α) Παροχές κατ' αποκοπή
- β) Περιοδικές παροχές αποζημιώσεων
- γ) Συνδυασμός των ανωτέρω

Χερσαία οχήματα (εκτός σιδηροδρομικών): Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται:

- α) Χερσαία οχήματα αυτοκινούμενα
- β) Χερσαία οχήματα μη αυτοκινούμενα
- γ) Συνδυασμός των ανωτέρω

Σιδηροδρομικά οχήματα: Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται αυτά.

Αεροσκάφη: Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται αυτά.

Πλοία (θαλάσσια, λιμναία και ποτάμια σκάφη): Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται:

- α) Ποτάμια σκάφη
- β) Λιμναία σκάφη
- γ) Θαλάσσια σκάφη

Μεταφερόμενα εμπορεύματα: περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται τα μεταφερόμενα εμπορεύματα ή αποσκευές ή άλλα αγαθά, ανεξάρτητα από το μεταφορικό μέσο (συμπεριλαμβάνονται τα εμπορεύματα, οι αποσκευές και κάθε άλλο αγαθό).

Πυρκαγιά και στοιχεία της φύσης: Περιλαμβάνει κάθε ζημιά που υφίστανται τα αγαθά, με εξαίρεση τη ζημιά των αγαθών που περιλαμβάνονται στους κλάδους Ασθενειών μέχρι και Μεταφερόμενων Εμπορευμάτων, εφόσον προξενήθηκε από:

- α) Πυρκαγιά
- β) Έκρηξη
- γ) Θύελλα
- δ) Άλλα στοιχεία της φύσης, εκτός από τη θύελλα
- ε) Πυρηνική ενέργεια

ζ) Καθίζηση εδάφους

Λοιπές ζημιές αγαθών: Επίσης περιλαμβάνει κάθε ζημιά σε αγαθά, με εξαίρεση τις ζημιές των αγαθών που περιλαμβάνονται στους κλάδους Ασθενειών μέχρι και Μεταφερόμενων Εμπορευμάτων, εφόσον προξενήθηκαν από χαλάζ ή παγετό, καθώς και από άλλο γεγονός, όπως κλοπή, και εφόσον η αιτία της ζημίας δεν υπάγεται στον κλάδο Πυρκαγιάς και στοιχείων φύσης.

Αστική ευθύνη από χερσαία αυτοκίνητα-οχήματα: Περιλαμβάνει κάθε είδους αστική ευθύνη για ατυχήματα, που προκαλούνται από τη χρήση αυτοκινήτων, συμπεριλαμβανομένης και της ευθύνης του μεταφορέα.

Αστική ευθύνη από αεροσκάφη: Περιλαμβάνει κάθε είδους αστική ευθύνη από τη χρήση εναέριων οχημάτων, καθώς και αυτή του μεταφορέα.

Αστική ευθύνη από θαλάσσια, λιμναία και ποτάμια σκάφη: Περιλαμβάνει κάθε είδους αστική ευθύνη από τη χρήση σκαφών θάλασσας, λιμνών και ποταμών, καθώς και αυτής του μεταφορέα.

Γενική αστική ευθύνη: Περιλαμβάνει όλες τις υπόλοιπες περιπτώσεις αστικής ευθύνης, που δεν εμπίπτουν στους κλάδους Αστικών Ευθυνών(χερσαίων οχημάτων, αεροσκαφών και θαλάσσιων σκαφών).

Πιστώσεις: Στον κλάδο αυτόν, ο ασφαλιστής, έναντι ασφαλίστρου, καλύπτει τον ασφαλισμένο για ζημιά, την οποία αυτός πιθανόν να υποστεί, ως αποτέλεσμα της

αποτυχίας ενός ή περισσότερων χρεωστών του να αντιμετωπίσουν τις υποχρεώσεις προς αυτόν (ασφαλισμένο), περιλαμβάνει δε τα εξής:

- α) Γενική αφερεγγυότητα
- β) Εξαγωγικές πιστώσεις (αφορά στις ασφαλίσσεις εξαγωγικών πιστώσεων, οι οποίες δε γίνονται για λογαριασμό ή με την υποστήριξη του Κράτους)
- γ) Πωλήσεις με δόσεις.
- δ) Ενυπόθηκες πιστώσεις
- ε) Αγροτικές πιστώσεις

Εγγυήσεις: Στον κλάδο αυτόν, ο ασφαλιστής, έναντι ασφαλίστρου, εγγυάται για τον ασφαλισμένο την εκτέλεση από αυτόν των συμβατικών υποχρεώσεών του, περιλαμβάνει δε τα εξής:

- α) Άμεσες εγγυήσεις
- β) Έμμεσες εγγυήσεις

Διάφορες χρηματικές απώλειες: Περιλαμβάνει:

- α) Κινδύνους απώλειας επαγγελματικής απασχόλησης
- β) Ανεπάρκεια εισοδήματος (γενική)
- γ) Κακοκαιρία
- δ) Απώλεια κερδών
- ε) Τρέχοντα γενικά έξοδα απρόβλεπτες εμπορικές δαπάνες
- ζ) Απώλειες αγοραίας αξίας
- η) Έμμεσες εμπορικές ζημιές, εκτός από αυτές που ήδη αβαφέρθηκαν
- θ) Μη εμπορικές οικονομικές απώλειες
- ι) Λοιπές οικονομικές απώλειες.

Νομική προστασία: Περιλαμβάνει την ανάλυση των δικαστικών εξόδων και την παροχή άλλων υπηρεσιών που απορρέουν από την εν λόγω ασφαλιστική σύμβαση.

Βοήθεια: Βοήθεια σε πρόσωπα που περιέρχονται σε δυσχερή κατά την διάρκεια μετακινήσεων ή απουσίας από την κατοικία ή από τον τόπο μόνιμης διαμονής τους.

2.3 ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Ασφαλιστήριο συμβόλαιο ονομάζεται το ιδιωτικό συμφωνητικό σε έγγραφη μορφή, με το οποίο αποδεικνύεται η ασφαλιστική κάλυψη. Το ασφαλιστήριο συμβόλαιο εκδίδεται αποκλειστικά και μόνο από την ασφαλιστική εταιρία και φέρει την υπογραφή του νόμιμου εκπροσώπου της εταιρίας, διαφορετικά δεν έχει καμία ισχύ. Στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο περιγράφονται οι κίνδυνοι για τους οποίους καλύπτεται ο ασφαλισμένος καθώς και τα ποσά για τα οποία του παρέχεται η ασφαλιστική κάλυψη.

Στην ενότητα αυτή θα εξετασθούν μερικές βασικές νομικές αρχές που συναντούμε στα ασφαλιστήρια, τις βασικές απαιτήσεις, για να είναι ένα συμβόλαιο ισχυρό, καθώς και τα διακεκριμένα νομικά χαρακτηριστικά των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

2.3 1 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΗΣ

Η αρχή αυτή είναι από τις βασικότερες ασφαλιστικές αρχές. Τα περισσότερα ασφαλιστήρια περιουσίας είναι συμβόλαια αποζημίωσης. Ένα συμβόλαιο αποζημίωσης ορίζει ότι ο ασφαλισμένος δεν δικαιούται να εισπράξει περισσότερα από

τη ζημία του, δεν μπορεί δηλαδή, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, να γίνει πλουσιότερος. Η αρχή της αποζημίωσης έχει δυο θεμελιώδεις σκοπούς:

α) Να εμποδίσει τον ασφαλισμένο να κερδίσει, από την ασφάλιση. Ο ασφαλισμένος δεν πρέπει να κερδίσει αν συμβεί ζημία, αλλά να αποκατασταθεί οικονομικά στην οικονομική κατάσταση που ευρίσκετε πριν αυτή. Για παράδειγμα, αν το σπίτι σας κοστίζει 100.000 € και πάθει ζημία 10.000 €, θα παραβιαζόταν η αρχή της αποζημίωσης, αν αποζημιωνόσασταν για 100.000 €, γιατί τότε θα κερδίζατε από την ασφάλιση.

β) Να μειώσει τον ηθικό κίνδυνο. Αν κάποιοι μη έντιμοι ασφαλισμένοι μπορούν να κερδίσουν από μια ζημία, μπορεί και να την προκαλέσουν σκόπιμα, για να εισπράξουν την ασφάλιση. Αν η αποζημίωση δεν υπερβαίνει τη ζημία, ο ηθικός κίνδυνος μειώνεται.

2.3.2 ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΙΜΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ

Η «αρχή του ασφαλισίμου συμφέροντος» καθορίζει ότι ο ασφαλισμένος πρέπει να βλάπτεται οικονομικά ή με άλλον τρόπο, αν συμβεί ζημία. Για παράδειγμα, έχετε ασφαλισίμο συμφέρον για το αυτοκίνητό σας, εφόσον βλάπτεσθε οικονομικά, αν καταστραφεί ή κλαπεί. Το ίδιο, αν καταστραφεί το στερεοφωνικό σας σύστημα ή το σπίτι σας.

Για να είναι ισχυρά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, πρέπει να υπάρχει ασφαλισίμο συμφέρον. Διαφορετικά οι ασφαλισμένοι θα εισέπρατταν και χωρίς να γίνει ζημία, δηλαδή κάτι αντίθετο με το δημόσιο συμφέρον και την ηθική τάξη. Θα εξετάσουμε το σημαντικό αυτό θέμα λεπτομερώς, περιγράφοντας τους βασικούς σκοπούς αυτής της προϋπόθεσης.

Οι σκοποί του Ασφαλισμού Συμφέροντος : Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια πρέπει να διέπονται από την «αρχή του ασφαλισμού συμφέροντος» για τους εξής λόγους:

- α) Για να εμποδίζεται η κερδοσκοπία
- β) Για να μειώνεται ο ηθικός κίνδυνος
- γ) Για να προσδιορίζεται η ζημία

Το ασφαλισμο συμφέρον είναι απαραίτητο, για να εμποδίζεται η κερδοσκοπία. Αν το ασφαλισμο συμφέρον δεν ήταν απαραίτητο, τότε το συμβόλαιο θα αφορούσε κερδοσκοπία και θα ήταν ενάντια στο δημόσιο συμφέρον. Για παράδειγμα, θα μπορούσατε να ασφαλίσετε την περιουσία ενός τρίτου και να εύχεσθε να πεθάνει. Οι περιπτώσεις αυτές θα ήταν καθαρές περιπτώσεις κερδοσκοπίας και θα ήταν ενάντια στο δημόσιο συμφέρον.

Το ασφαλισμο συμφέρον μειώνει τον ηθικό κίνδυνο. Αν το ασφαλισμο συμφέρο δεν ήταν απαραίτητο, τότε οποιοσδήποτε τυχόν ανέντιμος άνθρωπος θα μπορούσε να αγοράσει ένα συμβόλαιο για την περιουσία ενός τρίτου και να προκαλέσει ηθελημένα ζημία, για να εισπράξει την αποζημίωση. Αν όμως ο ασφαλισμένος υφίσταται τη ζημία, δεν κερδίζει τίποτε με την καταβολή της αποζημίωσης. Έτσι μειώνεται ο ηθικός κίνδυνος. Στις ασφαλίσεις ζωής, η απαίτηση του ασφαλισμού συμφέροντος μειώνει το κίνητρο δολοφονίας του ασφαλισμένου για να εισπραχθεί το ασφάλισμα.

Τέλος, το ασφαλισμο συμφέρον μετρά το ποσό της ζημίας του ασφαλισμένου. Στις ασφαλίσεις περιουσίας, τα περισσότερα συμβόλαια είναι συμβόλαια αποζημίωσης και μέτρο για την αποκατάσταση είναι το ασφαλισμο συμφέρον του ασφαλισμένου.

2.3.3 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Η αρχή της υποκατάστασης σημαίνει την υποκατάσταση του ασφαλιστή στη θέση του ασφαλισμένου, στη διεκδίκηση αποζημίωσης από τρίτο, για τη ζημία που κάλυψε η

ασφάλιση. Σημαίνει απλά ότι ο ασφαλιστής δικαιούται να επανεισπράξει από τον τρίτο τα χρήματα που κατέβαλε στον ασφαλισμένο.

Οι σκοποί της Υποκατάστασης : Η υποκατάσταση έχει τρεις βασικούς σκοπούς:

- α) Να εμποδίσει τον ασφαλισμένο να εισπράξει δύο φορές για την ίδια ζημία
- β) Να συνειδητοποιούν οι αμελείς τρίτοι τις ευθύνες τους, ώστε στο μέλλον να είναι πιο προσεκτικοί.
- γ) Να κρατήσει χαμηλά τα σφάλιστρα.

Η υποκατάσταση εμποδίζει τον ασφαλισμένο να εισπράξει δυο φορές την ίδια ζημία. Αν δεν υπήρχε η υποκατάσταση, ο ασφαλισμένος θα μπορούσε να εισπράξει από τον ασφαλιστή και τον υπαίτιο. Έτσι θα παραβιαζόταν η αρχή της αποζημίωσης, αφού ο ασφαλισμένος θα κέρδιζε από μια ζημία.

Η υποκατάσταση χρησιμοποιείται για την απόδοση ευθυνών στον υπαίτιο. Ο ασφαλιστής, ασκώντας το δικαίωμα της υποκατάστασης, επανεισπράττει από τον υπαίτιο.

Τέλος η υποκατάσταση κρατά χαμηλά τα ασφάλιστρα (λόγω των εισπράξεων), που διαφορετικά, σε πολλές μορφές ασφάλισης, θα ήταν σημαντικά υψηλότερα.

2.3.4 Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΜΕΓΙΣΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΠΙΣΤΗΣ

Με την Αρχή αυτή επιβάλλεται ειλικρίνεια και εντιμότητα από τα δυο συμβαλλόμενα μέρη και γι' αυτό έχουν πολύ μεγάλη σημασία τα παρακάτω στοιχεία:

- α) Με την Δήλωση ο ασφαλιστής δεν μπορεί να αποζημιώσει τον ασφαλισμένο σε περίπτωση που η δήλωση είναι λανθασμένη ή ψευδής σε βασικά της σημεία.
- β) Επίσης με την απόκρυψη γεγονότων ο ασφαλιστής αρνείται να αποζημιώσει όταν αποδειχθεί ότι ο ασφαλισμένος γνώριζε τη σημασία των αποκρυμμένων στοιχείων ή σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος είχε δόλιο σκοπό να εξαπατήσει τον ασφαλιστή.

γ) Τέλος, σε μη τήρηση δέσμευσης, η ζημία δεν αποζημιώνεται αν το συμβόλαιο ακυρωθεί πριν από αυτήν, αλλιώς ο ασφαλιστής πρέπει να αποδείξει ότι η παράλειψη ήταν ουσιώδης και αυξάνει τον κίνδυνο μόνιμα και όχι προσωρινά.

2.3.5 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑΣ

Επιβάλλει να μην ασφαρίζονται παράνομα αντικείμενα ή καταστάσεις (πχ αντικείμενα κλεπταποδοχής, μεταφορά ναρκωτικών κλπ). Παράδειγμα: Δεν μπορεί να ζητήσει ένας κλέφτης τράπεζας να αποζημιωθεί για το τρακάρισμα του αυτοκινήτου του, το οποίο διέφυγε με τα κλοπιμαία.

2.3.6 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΑΣ

Ο ασφαλιστής δικαιούται να εισπράξει από άλλους ασφαλιστές το ποσοστό της αποζημίωσης που τους αναλογεί, όταν η ασφάλιση είναι πολλαπλή . Εφαρμόζεται εκεί όπου ένας κίνδυνος καλύπτεται από περισσότερα συμβόλαια (πχ μικτή και αστική ευθύνη αυτοκινήτου, ασφάλιση προσωπικού ατυχήματος και ταξιδιωτικό συμβόλαιο).

2.3.7 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΛΗΣΙΕΣΤΕΡΗΣ ΑΙΤΙΑΣ

Η αρχή της Πλησιέστερης αιτίας είναι θεμελιώδης για όλες τις ασφαλίσσεις. Ως πλησιέστερη αιτία θεωρείται εκείνη στην οποία οφείλεται στο μεγαλύτερο βαθμό η επέλευση του κινδύνου. Για παράδειγμα, εάν ένα πλοίο βυθιστεί μετά από εισροή υδάτων στο κύτος, ως πλησιέστερο αίτιο της απώλειας του πλοίου θεωρείται η βύθιση και όχι η εισροή υδάτων, παρ' ότι αυτή προηγήθηκε. Ο καθορισμός της πλησιέστερης αιτίας δεν είναι εύκολος και συχνά οριστικοποιείται στα δικαστήρια.

Σύμφωνα με το Αγγλικό Δίκαιο ο ασφαλιζόμενος έχει το βάρος να αναφέρει (με τη βοήθεια των τεχνικών συμβούλων του) το αίτιο της ζημιάς. Ο ασφαλιστής είτε το αποδέχεται και προχωρεί στην αποζημίωση, αν ο κίνδυνος είναι καλυπτόμενος, είτε το απορρίπτει, οπότε ο ασφαλιζόμενος έχει το δικαίωμα να επανέλθει με νέο αίτιο κ.ο.κ.

2.4 ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Σήμερα, η έννοια "ασφάλεια" έχει αποκτήσει μια πολύ πιο ουσιαστική σημασία από κάθε άλλη φορά. Δεν είναι κάτι το γενικό και αόριστο για τους πολλούς ούτε ένα προνόμιο για τους λίγους. Σήμερα όλοι ξέρουν, και χρειάζονται, τα οφέλη μιας ιδιωτικής κάλυψης. Ήταν φυσικό, αφού η ζωή μας άρχισε να αποκτά πιο συστηματικά πλαίσια, να οργανώνεται μεθοδικά και να προστατεύεται αποτελεσματικά. Τώρα τίποτα δεν αφήνεται στην τύχη και πολύ περισσότερο η ίδια η ανθρώπινη ζωή.

Επίσης ανεξάρτητα από τις πιθανές ερμηνείες που μπορεί να δοθούν, είναι αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι ο κίνδυνος είναι δεδομένος στη ζωή μας. Είναι έμφυτο χαρακτηριστικό σε όλες τις κοινωνίες και υπήρχε από πάντα. Όλοι τον αντιμετωπίζουμε τόσο ως άτομα, όσο και ως ομάδες και επιχειρήσεις. Ανάλογα με την κάθε εποχή, οι συνθήκες μεταβάλλουν τους κινδύνους και επηρεάζουν τη σφοδρότητα και τη συχνότητά τους. Για το λόγο αυτό, άτομα και επιχειρήσεις επιθυμούν να προστατεύονται από την αβεβαιότητα που τους περιβάλλει για πιθανά ατυχήματα ή άλλα γεγονότα.

Η ασφάλιση είναι ένας μηχανισμός μεταβίβασης κινδύνου, μέσω της οποίας άτομα ή/και επιχειρήσεις ανταλλάζουν την αβεβαιότητα μιας οικονομικής απώλειας με το ασφαλιστρο που καταβάλλεται στην ασφαλιστική εταιρεία για αναπλήρωση κάποιας ενδεχόμενης οικονομικής απώλειας, αν συμβεί ένα ασφαλισμένο γεγονός.

Έτσι ο θεσμός της Ιδιωτικής Ασφάλισης παίρνει όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα και στην Ελλάδα. Ο θεσμός της ασφάλισης αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις των σύγχρονων κοινωνιών. Εκτός από τις άμεσες ασφαλιστικές αποζημιώσεις, τα επιπλέον οφέλη της κοινωνίας από την ασφάλιση είναι πολλαπλά και μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

- α) Μειωμένη ανάγκη πρόσθετων αποθεματικών
- β) Πηγή επενδυτικών κεφαλαίων
- γ) Μειωμένος πιστωτικός κίνδυνος
- δ) Πρόληψη ζημιών
- ε) Βελτίωση κοινωνικής και επιχειρηματικής σταθερότητας.

Είναι προφανές ότι η ύπαρξη της ιδιωτικής ασφάλισης είναι πολύ σημαντική και ο ρόλος της στην εύρυθμη και αναπτυξιακή λειτουργία της οικονομίας είναι ζωτικός. Μέσω αυτού του μηχανισμού οι άνθρωποι μεταβιβάζουν την οικονομική ζημιά ή απώλεια που θα μπορούσε να προκύψει στο μέλλον από απρόβλεπτα γεγονότα και αισθάνονται τη σιγουριά πως, ακόμα και μετά από μια μεγάλη καταστροφή θα μπορούν, τόσο οι ίδιοι όσο και οι εξαρτώμενοι τους, να επανέλθουν στην ίδια κατά το δυνατό οικονομική θέση στην οποία βρίσκονταν προτού συμβεί το καταστροφικό γεγονός.

2.5 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΣΤΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Ο ασφαλιστικός κλάδος συμβάλλει, όσο λίγοι, στην οικονομική, ψυχολογική και σωματική υγεία των μελών των σύγχρονων κοινωνιών. Άλλωστε, είναι αποδεδειγμένο

ότι όσο πιο αναπτυγμένος είναι σε μια κοινωνία ο ασφαλιστικός θεσμός, τόσο πιο λίγα είναι τα κοινωνικά προβλήματα που εμφανίζονται.

Οικονομική Συμβολή

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις ως σύγχρονες οικονομικές μονάδες αποτελούν εξορισμού ένα σημαντικό πεδίο απασχόλησης εργαζομένων αλλά και πηγή φορολογικών εσόδων του Κράτους, υπηρετώντας συγχρόνως και ένα θεσμό με πολλαπλές θετικές παραμέτρους για την οικονομική ευημερία μίας κοινωνίας, όπως:

α) Αποκατάσταση ζημιών: Με την αποκατάσταση των κάθε είδους ζημιών, αποτρέπεται η σοβαρή διατάραξη των οικονομικών, επιχειρηματικών, επαγγελματικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων και εξασφαλίζεται η σταθερότητα και η συνέχεια. Η Ενθάρρυνση και Προαγωγή Αποταμίευσης κεφάλαια που συγκεντρώνονται από τα ασφαλιστρα, αποτελούν ουσιαστικά διαθέσιμα αποταμιευμένα κεφάλαια, τα οποία συμβάλλουν στη δημιουργία υγιούς και ισχυρής εθνικής χρηματαγοράς.

β) Χρηματοδότηση Επενδύσεων: Φυσικό επακόλουθο της δημιουργίας αποταμιευτικών κεφαλαίων, είναι η αξιόπιστη ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων, που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και ισχυροποίηση της οικονομίας και την αύξηση του ΑΕΠ.

γ) Ενθάρρυνση Επιχειρηματικής Πρωτοβουλίας: Είναι βέβαιο ότι κάτω από τις σημερινές συνθήκες της παγκοσμιοποίησης και του οξύτατου ανταγωνισμού οι επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και ιδιαίτερα οι καινοτόμες και κατά συνέπεια οι πλέον ριψοκίνδυνες, θα ήταν πολύ λιγότερες, αν οι επιχειρηματίες δεν είχαν το προστατευτικό δίκτυο των ασφαλειών.

δ) Ανάπτυξη Έρευνας και Τεχνολογίας: Ο ασφαλιστικός κλάδος στηρίζει οικονομικά και ενθαρρύνει επιστημονικές έρευνες, που συνδέονται με την υγεία και τις αιτίες πρόκλησης ατυχημάτων, ενώ παράλληλα κάνει εφικτή την παραγωγή προϊόντων προχωρημένης τεχνολογίας, μέσα από τη διασφάλιση του προφανούς κινδύνου.

ε) Διάσωση Προσωπικών, Οικογενειακών και Εθνικών Πόρων: Σημαντικά μικρότερο θα ήταν το συνολικό Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν, αν δεν υπήρχε ο ασφαλιστικός θεσμός. Αρκεί να υπολογίσουμε πόσο μεγάλη θα ήταν η απώλεια υλικών αγαθών, χωρίς ελπίδα επαναδημιουργίας τους, από μεμονωμένες (τροχαία ατυχήματα - πυρκαγιές) ή συλλογικές καταστροφές (σεισμοί, πλημμύρες, τυφώνες, ηφαίστεια), αν δεν υπήρχε η δυνατότητα αντικατάστασής τους από τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις.

Κοινωνική Συμβολή

Τεράστια πραγματικά είναι η συμβολή του ασφαλιστικού κλάδου στην υγεία, σταθερότητα και συνοχή της οικογένειας, ως πυρήνα του κοινωνικού ιστού, αλλά και σε τελική ανάλυση της ίδιας της κοινωνίας.

α) Ψυχική και Πνευματική Υγεία: Το σημαντικότερο ίσως από όλα τα αγαθά που προσφέρει ο ασφαλιστικός κλάδος στους πολίτες των σύγχρονων κοινωνιών, είναι το αίσθημα ασφάλειας, που μειώνει δραστικά την πίεση, την ανησυχία και το άγχος, που από τη φύση τους είναι γενεσιουργά αίτια ψυχολογικών και οργανικών ασθενειών.

β) Ποιότητα Ζωής: Η συμπλήρωση ή/και αναπλήρωση των κοινωνικών ασφαλίσεων σε προσωπικό και οικογενειακό επίπεδο στα θέματα εξασφάλισης οικογενειακού εισοδήματος (σε περιπτώσεις ανικανότητας προς εργασία), υγείας και θανάτου, καθώς και η αποκατάσταση κάθε είδους υλικών ζημιών, συμβάλλει στην ηρεμία, γαλήνη και συνοχή της οικογένειας και άρα στην ποιότητα ζωής. Παράλληλα διασφαλίζει στα

παιδιά και στους νέους ανθρώπους σπουδές και "οικογενειακό κεφάλαιο" για τη δημιουργία νέων οικογενειακών πυρήνων.

γ) Διατήρηση Περιουσίας και Εσόδων: Οι αποζημιώσεις, σε περιπτώσεις ατυχημάτων και μακρόχρονων ασθενειών, διασφαλίζουν τουλάχιστον σ' ένα σημαντικό μέρος την οικονομική αυτάρκεια του παθόντος και της οικογένειάς του και αποτρέπουν την αύξηση των κοινωνικών προβλημάτων. Παράλληλα, οι αποζημιώσεις καταστροφής της περιουσίας αποτρέπουν την περιθωριοποίηση πρώην εύπορων οικογενειών και τη δημιουργία νεόπτωχων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Η ΔΙΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η οικονομική κρίση και η ανεπάρκεια του κοινωνικού κράτους στους τομείς της σύνταξης και της υγείας, αναδεικνύουν σήμερα όσο ποτέ άλλοτε τη σημασία της ασφάλισης ως κοινωνικού αγαθού και επιτείνουν την ανάγκη να διευθετηθούν και να απαντηθούν μια σειρά από ζητήματα, τα οποία έχουν θέσει για τη βιωσιμότητα και ανάπτυξη της ασφαλιστικής αγοράς στην Ελλάδα.

Τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν την ελληνική ασφαλιστική αγορά συγκρινόμενα με αυτά του ευρωπαϊκού μέσου όρου, υπογραμμίζουν αυτή την ανάγκη, καθώς η σημαντική υστέρηση καταδεικνύει το υφιστάμενο περιθώριο ανάπτυξης και γι' αυτό τον λόγο είναι επείγουσα η ανάγκη για τους παραδοσιακούς ασφαλίστες, τόσο στις ώριμες όσο και στις λιγότερο αναπτυγμένες αγορές να επαναπροσδιορίσουν τη θέση τους και τη στρατηγική τους.

Όσο και ο αυξανόμενος ανταγωνισμός και η υπερπροσφορά θα περιορίζουν ακόμα περισσότερο τα περιθώρια κέρδους, οι ασφαλίστες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην αποτελεσματικότητα και στη δημιουργία πλεονεκτημάτων κλίμακας ή να ψάξουν για νέους τρόπους για να προσθέσουν αξία σ' αυτά που ήδη προσφέρουν στους πελάτες τους.

Ωστόσο, το ασφαλιστικό σύστημα είναι μέρος ενός ευρύτερου οικονομικού και κοινωνικού συστήματος, το οποίο πάσχει σε πολλές συνιστώσεις του οι οποίες θα αναφερθούν στις επόμενες ενότητες.

3.1 Η ΦΥΣΙΟΓΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Και ενώ η δημόσια ασφάλιση και τα ασφαλιστικά ταμεία αντιμετωπίζουν, όπως προαναφέρθηκε μεγάλα προβλήματα, και με δεδομένη την γενικευμένη αγωνία των Ελλήνων για το συνταξιοδοτικό τους μέλλον, θα περίμενε κανείς ένα μεγάλο μέρος των ασφαλισμένων να στραφεί στην ιδιωτική ασφάλιση, αυτό παραδόξως δεν συμβένει. Η διείσδυση των ιδιωτικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων που προσφέρουν οι ασφαλιστικές εταιρείες παραμένει περιορισμένη στην Ελλάδα, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στις άλλες χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ) για το 2009, μόλις ο ένας στους τέσσερις Έλληνες διαθέτει έστω ένα ασφαλιστικό πρόγραμμα (συνταξιοδοτικό, ασφάλεια υγείας, ασφάλεια ζωής ή ανικανότητας).

Τα ιδιωτικά προγράμματα που υπόσχονται να συμπληρώσουν τις συντάξιμες αποδοχές ή καλύπτουν ιατρικά έξοδα και νοσηλεία, που θεωρούνται “πολυτέλεια”, τα δημόσια ταμεία, είναι ιδιαίτερα περιορισμένα και δεν ξεπερνούν το 16,6%.

Οι Έλληνες είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί και αποφεύγουν τα ιδιωτικά προγράμματα. Σε ότι αφορά ειδικά τα συνταξιοδοτικά προγράμματα, απο την ίδια έρευνα της ΕΑΕΕ προκύπτουν δυο βασικοί λόγοι, τους οποίους επικαλούνται όσοι Έλληνες δεν έχουν ενδώσει στον πειρασμό της ιδιωτικής σύνταξης. Πρώτον το υψηλό κόστος των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων και δεύτερον την άποψη ότι η ιδιωτική ασφάλιση είναι ένα περιττό έξοδο.

Δεν λείπουν όμως και άλλα προβλήματα, όπως η έλλειψη ενημέρωσης, η άποψη ότι πρόκειται για “χαμένα χρήματα” και το ποιο σημαντικό για τις επιχειρήσεις του κλάδου, η έλλειψη εμπιστοσύνης προς τις ιδιωτικές εταιρείες.

3.1.1. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μετά απο μία δεκαετία θετικών επιδόσεων, η Ελληνική Οικονομία κατέγραψε αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης κατα την διάρκεια του 2009. Σύμφωνα με την τελευταία Έκθεση του Διοικητή της Τράπεζας Ελλάδος, το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) μειώθηκε κατα 2% το 2009, σε αντίθεση με το 2008, οπότε είχε καταγράψει αύξηση 2,9%.

Η ύφεση στην ελληνική οικονομία επεκτάθηκε σε όλους τους παραγωγικούς τομείς, επηρέασε αρνητικά την απασχόληση και διεύρυνε την ανεργία. Το 2009 η συνολική απασχόληση μειώθηκε κατα 1,1% και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε στο 9,5%.

Η μέση τιμή του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (Εν. Δ.Τ.Κ.), ο οποίος προσφέρεται για συγκρίσεις με την εξέλιξη του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ, ήταν 1,3% το 2009, ενώ το 2008 ήταν 4,2%.

Η μέτρηση της οικονομικής επίδρασης της δραστηριότητας των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων στην οικονομία της χώρας, μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση αριθμοδεικτών, που διευκολύνουν ταυτόχρονα και τη διεθνή συγκρισιμότητα.

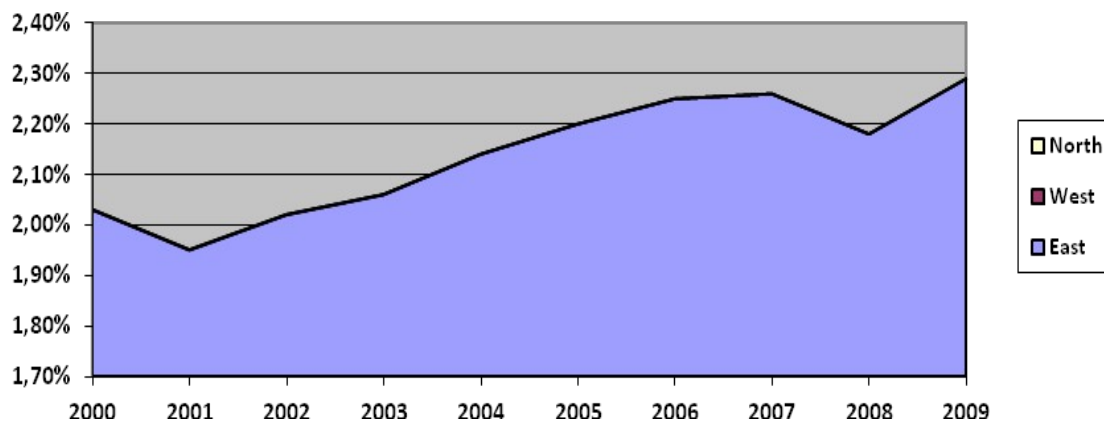
α) Ποσοστό εγγεγραμμένων ασφαλιστρων επί του Α.Ε.Π.

Κατά το 2009, το ποσοστό συμμετοχής της συνολικής παραγωγής εγγεγραμμένων ασφαλιστρων απο πρωτασφαλίσεις και δικαιωμάτων συμβολαίων επί του Α.Ε.Π. ανήλθε στο 2,3% του Α.Ε.Π. Τα έσοδα ασφαλιστικών εργασιών σημείωσαν αύξηση μεγαλύτερη του ρυθμού αύξησης του Α.Ε.Π. κι έτσι ο δείκτης σημείωσε αύξηση έναντι του 2008.

Όπως φαίνεται στο γράφημα, αυτή ήταν η μέγιστη τιμή του δείκτη για την περίοδο απο το 2000 και έπειτα.

Στους πίνακες παρακάτω καταγράφονται αναλυτικά τα μεγέθη που αναφέρονται στην παρούσα έκθεση και αφορούν την εξέλιξη του κλάδου τα τελευταία χρόνια.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3.1.1. α ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ Α.Ε.Π.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΕΓΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΙΟΝΤΟΣ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	Α.Ε.Π	%
2000	2.764,4	136.28	2,03
2001	2.855,6	146.43	1,95
2002	3.159,4	156.62	2,02
2003	3.550,7	172.43	2,06
2004	3.970,2	185.81	2,14
2005	4.296,3	195.37	2,20
2006	4.730,2	210.46	2,25
2007	5.122,2	226.44	2,26
2008	5.212,5	239.14	2,18
2009	5.448,1	237.49	2,29

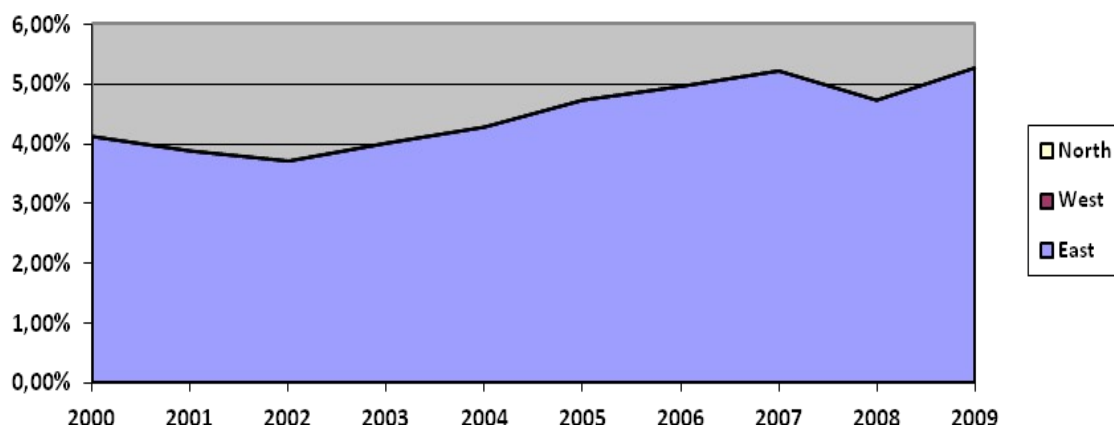
(ΤΑ ΠΟΣΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ, Α.Ε.Π. ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΑΓΟΡΑΙΕΣ ΤΙΜΕΣ)

β) Ποσοστό επενδύσεων επί του Α.Ε.Π.

Ο υπολογισμός του συνόλου των επενδύσεων των Ασφαλιστικών επιχειρήσεων ως ποσοστό του Α.Ε.Π. της χώρας, αποτελεί διεθνώς ένα δείκτη του βαθμού ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς, ενώ ταυτόχρονα αναδεικνύει τη δυναμικότητα και το βαθμό ωριμότητας ιδιαίτερος του κλάδου ζωής.

Το ποσοστό επενδύσεων της Ελληνικής ασφαλιστικής αγοράς, αφού παρουσίασε κάμψη το 2008 στο επίπεδο του 4,7%, αυξήθηκε ξανά το 2009 και έφθασε το 5,3%, που είναι και η μέγιστη τιμή του δείκτη για την περίοδο από το 2000 και έπειτα. Ο δείκτης συνεχίζει να απέχει όμως αρκετά από το αντίστοιχο μέσο ποσοστό των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών με υψηλότερο βαθμό ανάπτυξης της ασφαλιστικής αγοράς.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3.1.1.β. ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ Α.Ε.Π

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ Α.Ε.Π.

ΕΤΟΣ	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	Α.Ε.Π.	%
2000	5.627,0	136.28	4,13
2001	5.695,5	146.43	3,89
2002	5.820,1	156.62	3,72
2003	6.928,3	172.43	4,02
2004	7.962,7	185.81	4,29
2005	9.267,2	195.37	4,74
2006	10.460,3	210.46	4,97
2007	11.843,1	226.44	5,23
2008	11.326,4	239.14	4,74
2009	12.539,4	237.49	5,28

(ΤΑ ΠΟΣΑ ΕΙΝΑΙ ΣΕ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ, Α.Ε.Π. ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΑΓΟΡΑΙΕΣ ΤΙΜΕΣ)

γ) Κατά κεφαλήν ασφάλιστρα

Για μια ακόμη χρονιά, ο λόγος των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών απο πρωτασφαλίσεις και δικαιωμάτων συμβολαίων προς το σύνολο του πληθυσμού παρουσιάζει αύξηση.

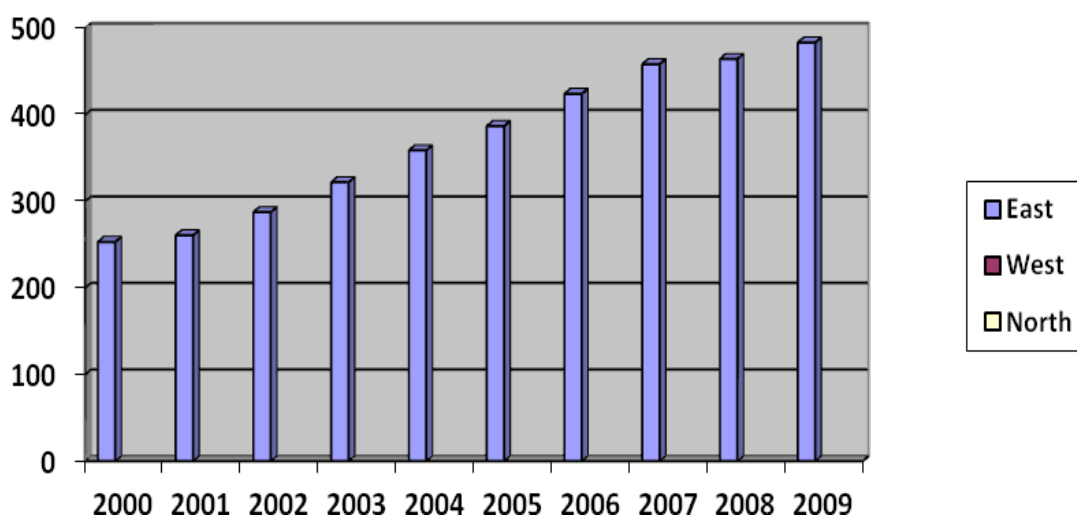
Ο δείκτης των συνολικών κατά κεφαλήν ασφαλιστρών και δικαιωμάτων συμβολαίων αντιστοιχούσε σε 253,2 ευρώ το 2000 και παρουσιάζοντας συνεχή αύξηση τα επόμενα χρόνια έφθασε να πάρει το 2009 τη μέγιστη τιμή του 483,4 ευρώ ανά κάτοικο.

Ο αντίστοιχος υπολογισμός των κατά κεφαλήν εγγεγραμμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων συμβολαίου για τις ασφάλειες ζωής παρουσιάζει την άνοδο του δείκτη μετά το 2001 ως το 2007 αλλά και τη ελαφρά αναστροφή μέσα στο 2008.

Στο τέλος της εξεταζόμενης περιόδου ο δείκτης ασφαλιστρών έφτασε το 222,7 ευρώ ανά κάτοικο.

Αντίθετα, ο δείκτης των κατά κεφαλήν εγγεγραμμένων ασφαλιστρών και δικαιωμάτων συμβολαίων για τις ασφάλειες καταζημιών καταγράφει ιδιαίτερα δυναμική αύξηση όλα τα χρόνια της εξεταζόμενης περιόδου, ακόμη και του 2009, με αποτέλεσμα να αντιστοιχούν 260,8 ευρώ ανά κάτοικο το 2009, έναντι 129,9 ευρώ το 2000.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3.1.1.γ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ (ΣΕ ΕΥΡΩ)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	ΠΛΥΘΗΣΜΟΣ	ΚΑΤΑ ΚΕΦΑΛΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
2000	2.764,4	10.917.457	253,21
2001	2.855,6	10.949.953	260,78
2002	3.159,3	10.987.559	287,54
2003	3.550,7	11.023.532	322,1
2004	3.970,2	11.061.735	358,91
2005	4.296,3	11.103.929	386,92
2006	4.730,2	11.148.533	424,29
2007	5.122,2	11.171.740	458,5
2008	5.212,5	11.221.533	464,51
2009	5.448,1	11.269.827	483,42

(ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΣΕ ΕΚΚΑΤΟΜΥΡΙΑ ΕΥΡΩ)

3.1.2 Η ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η παραγωγή ασφαλίσεων των 27 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έφθασε οριστικά τα 1.001,8 δισ. Ευρώ το 2008, παρουσιάζοντας μείωση κατά 11,1% σε τρέχουσες τιμές, ή μείωση 6,9% σε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες έναντι της προηγούμενης χρονιάς.

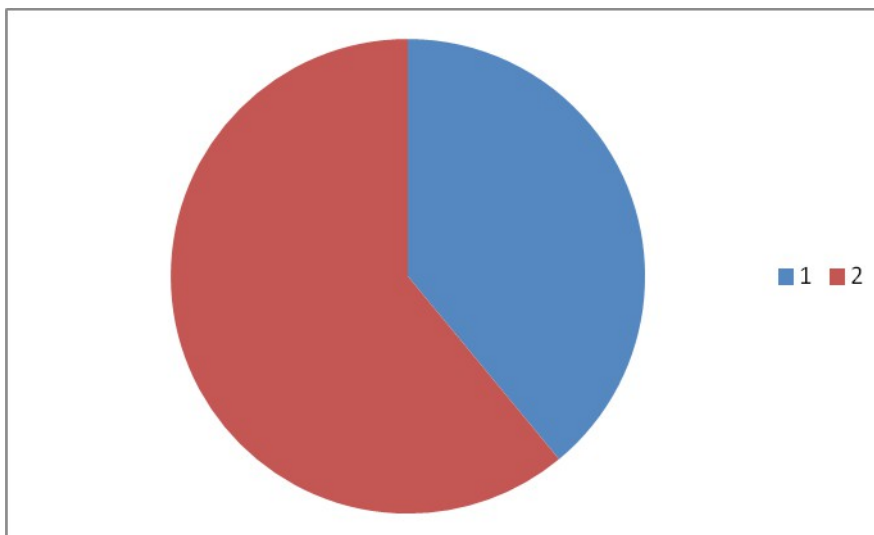
Η παραγωγή ασφαλίσεων ανήλθε στα 611 δισ. Ευρώ το 2008, μειωμένη κατά 16,8% σε τρέχουσες τιμές, ή 11,8% σε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Η παραγωγή ασφαλίσεων κατά ζημιών ανήλθε στα 390,8 δισ. Ευρώ το 2008, μειωμένη κατά 0,4% σε τρέχουσες τιμές, ή αυξημένη κατά 2,2% σε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Κατά συνέπεια η συμμετοχή των ασφαλίσεων ζωής στο σύνολο της παραγωγής ασφαλίσεων των 27 χωρών μελών της Ε.Ε. έφθασε το 2008 στο 61% μειωμένη έναντι του 2007 που έφθασε το 65,2%.

Αντίστοιχα, η συμμετοχή των ασφαλίσεων κατά ζημιών στο σύνολο της παραγωγής ασφαλιστρών των ίδιων χωρών έφθασε το 2008 στο 39%, αυξημένη από το 2007 που έφθασε το 34,8%.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3.1.2.α ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

1: ΖΗΜΙΩΝ 39%

2: ΖΩΗΣ 61%

A. Ασφαλίσεις Ζημιών

Η ανάλυση κατά κλάδο της παραγωγής ασφαλίσεων ζημιών έτσι όπως προέκυψε από τις απαντήσεις των Εταιρειών, με ποσόστο συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΗΜΙΩΝ

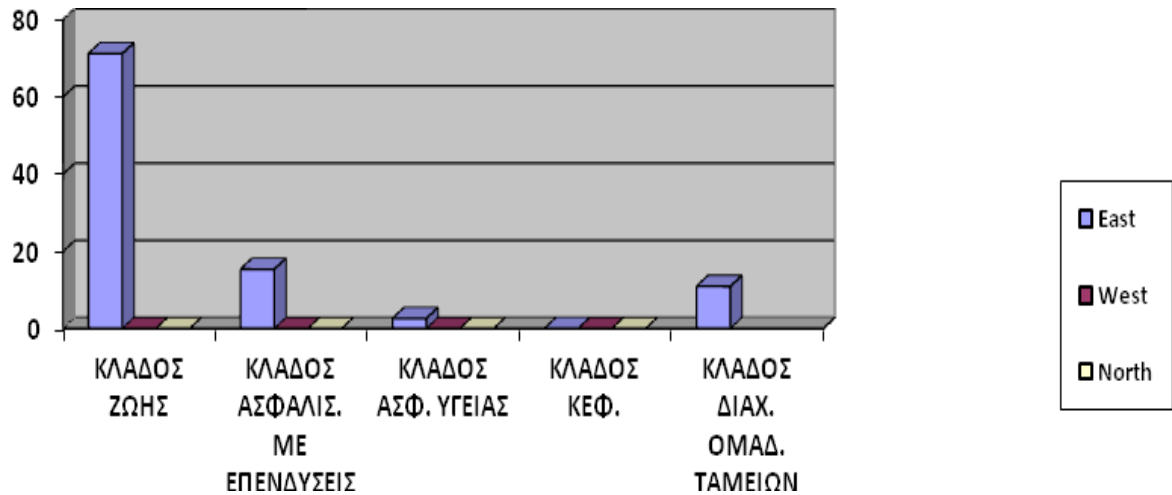
ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ %
Ατυχήματα	61.430.690,45	2,09
Ασθένειες	10.606.295,58	0,36
Χερσαία οχήματα	431.082.783,39	14,67
Αεροσκάφη	513.083,33	0,02
Πλοία (θαλάσσια, λιμναία, ποτάμια)	23.732.797,38	0,81
Μεταφερόμενα εμπορεύματα	39.033.488,51	1,33
Πυρκαϊά και στοιχεία φύσης	454.926.003,01	15,48
Λοιπές ζημιές αγαθών	141.800.817,20	4,83
Αστική ευθύνη χερσαίων οχημάτων	1.454.286.739,75	49,49
Αστική ευθύνη απο αεροσκάφη	1.754.146,10	0,06
Αστική ευθύνη πλοίων	7.995.365,46	0,27
Γενική αστική ευθύνη	85.333.913,77	2,90
Πιστώσεις	40.539.841,82	1,38
Εγγυήσεις	5.557.577,93	0,19
Διάφορες χρηματικές απώλειες	22.665.732,93	0,77
Νομική προστασία	58.484.385,10	1,99
Βοήθεια	58.484.385,10	3,37
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ	2.938.702.869,75	100

B. Ασφαλίσεις ζωής

Η ανάλυση κατά κλάδο της παραγωγής ασφαλίσεων ζωής έτσι όπως προέκυψε από τις απαντήσεις των Εταιρειών, με ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΓΡΑΦΗΜΑ 3.1.2.β. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΩΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 6: ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ ΚΛΑΔΟΥ ΖΩΗΣ

ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΑΠΟ ΠΡΩΤΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Κλάδος Ζωής	1.785.616.787,76	71,16
Κλάδος Ασφάλισης Ζωής συνδ. Με Επενδύσεις	385.023.448,94	15,34
Κλάδος Ασφάλισης Υγείας	64.933.966,38	2,59
Κλάδος Κεφαλαιοποίησης	168.995,03	0,01
Κλάδος Διαχείρισης Ομαδικών Συντ. Ταμείων	273.661.727,14	10,91
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	2.509.404.925,25	100

3.1.2. Η ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Τα έκτακτα μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή πανευρωπαϊκά κάτω από το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Οικονομικής Ανάκαμψης βοήθησαν στην αποκατάσταση του κλίματος εμπιστοσύνης στις κεφαλαιαγορές, με αποτέλεσμα το σύνολο των επενδύσεων των Ευρωπαϊκών Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων των χωρών της C.E.A. Εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 8% σε σταθères συναλλαγματικές ισοτιμίες, φθάνοντας στο ύψος των 6.800 δις. Ευρώ το 2009.

Το σύνολο των επενδύσεων των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων των 27 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έφθασε τα 6,1 τρισ. Ευρώ σύμφωνα με τα οριστικά στοιχεία του 2008, παρουσιάζοντας μείωση 11,3%. Σε σταθερές συναλλαγματικές ισοτιμίες, η μείωση των επενδύσεων εκτιμάται σε 7,5%.

Η ανάλυση των επενδύσεων σε κατηγορίες εξαρτάται σε γενικές γραμμές από το θεσμικό καθεστώς που υπάρχει σε κάθε χώρα, όσο και από τους τύπους των ασφαλιστήριων συμβολαίων που επικράτουν.

Για το σύνολο των 27 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τα στοιχεία του έτους 2008, το μεγαλύτερο τμήμα των επενδύσεων (39,5%) υπάγεται στην κατηγορία των ομολογιών και άλλων τίτλων σταθερής απόδοσης.

Μεγάλη είναι επίσης η συμμετοχή των μετόχων και άλλων τιτλών μεταβλητής απόδοσης (26,9%), ακολουθούμενη από την κατηγορία δανείων, συμπεριλαμβανομένων και των ενυπόθηκων (17,1%).

Η κατηγορία των ακινήτων συμμετέχει κατά 3,9%, οι επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά 4,8%, οι καταθέσεις κατά 3,2%, ενώ οι λοιπές επενδύσεις φθάνουν το 4,7%.

Σαν συνέπεια η ποσοστιαία διάρθρωση σε ασφάλιστρα, του χαρτοφυλακίου των ασφαλίσεων ζημίων στους επίμερους κλάδους, των 27 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχε ως εξής:

• Κλάδος Αυτοκινήτων	30,3%
• Ασφάλιση Ατυχημάτων και Ασθενείς	31,4%
• Ασφάλιση Περιουσίας	19,5%
• Κλάδος Γενικής Αστικής Ευθύνης	8,1%
• Ασφάλιση Μεταφορών, Πλοίων και Αεροσκαφών	3,8%
• Κλάδος Νομικής Προστασίας	1,8%
• Λοιποί Κλάδοι ασφαλίσεων Ζημίων	5,1%

ΠΙΝΑΚΑΣ 7: ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΟ 2008.

ΜΕΓΕΘΟΣ (2008)	ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (27)	ΕΛΛΑΔΑ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις, εκ των οποίων:	1.001.801,4	5.212,5	0,52%
Ασφάλιστρα Κλάδου ζωής	611.005,1	2.496,1	0,41%
Ασφάλιστρα Κλάδων Ζημιών	390.796,3	2.716,4	0,70%
Σύνολο επενδύσεων	6.094.345,4	11.326,4	0,19%
Αριθμός Εταιριών	4.71	85	1,81%
Αριθμός Απασχολουμένων	917.62	9000	0.98%

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ (2008)

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ (27)	ΕΛΛΑΔΑ	%
Κατά κεφαλήν Ασφάλιστρα (σε ευρώ) εκ των οποίων:	2009	464,51	23,12
Κατά κεφαλήν ασφάλιστρα κλάδου ζωής	1225	222,44	18,15
Κατά κεφαλήν ασφάλιστρα κλάδων ζημιών	784	242,07	30.89
Ποσοστό ασφαλίσεων επί του Α.Ε.Π.	8,0%	2,18%	-
Ποσοστό επενδύσεων επί του Α.Ε.Π.	49,4%	4,74%	-

3.3 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

Το σύνολο των Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων που δραστηριοποιήθηκαν στη χώρα μας το 2009 έφθασε τις 82 συνολικά, καταγράφοντας παραγωγή ασφαλίσεων από πρωτασφαλίσεις σε όλους τους κλάδους ύψους 5,4 δις ευρώ, αυξημένα κατά 4,5% σε σχέση με το 2008.

Από τις 82 Ασφαλιστικές επιχειρήσεις οι οποίες δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα το 2009, οι 52 δραστηριοποιούνται μόνο στις ασφαλίσεις κατά Ζημιών, οι 17 μόνο στις Ασφαλίσεις Ζωής και 13 ήταν Μικτές.

Ως προς το καθεστώς εγκατάστασης, οι Ασφαλιστικές επιχειρήσεις χωρίζονται σε 60 Ανώνυμες Ασφαλιστικές Επιχειρήσεις, 19 Υποκαταστήματα αλλοδαπών Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και 3 Πανελλαδικούς Αλληλασφαλιστικούς Συνεταιρισμούς.

Επίσης η αύξηση της παραγωγής ασφαλίσεων ήταν μεγαλύτερη από το ρυθμό αύξησης του πληθωρισμού για το 2009, ο οποίος ήταν 1,2%. Αυτό είχε σαν συνέπεια την ελαφρή αύξηση του ποσοστού συμμετοχής της Ιδιωτικής Ασφάλισης στην Ελληνική Οικονομία στο 2,3% του Α.Ε.Π. Από αυτά το 2,9% δις. Ευρώ αφορούσαν ασφαλίσεις κατά ζημιών (53,9% του συνόλου), ενώ τα 2,5% δις. Ευρώ στις ασφαλίσεις Ζωής (46,1%).

Όσο αναφορά τα μερίδια αγοράς των μεγαλύτερων Ασφαλιστικών Εταιρειών που δραστηριοποιήθηκαν στην Ελλάδα κατά κλάδο το 2009 προκύπτουν τα εξής:

α) Στις ασφαλίσεις ζωής, οι 5 πρώτες επιχειρήσεις σε παραγωγή ασφαλίσεων κατέχουν το 65,3% το 2009 έναντι 66,2% το 2008.

Μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 10% εμφανίζουν το 2009 τέσσερις Ασφαλιστικές επιχειρήσεις ενώ δεκατρείς διαθέτουν μερίδιο από 1 ως 10%. Η τάση συγκέντρωσης της παραγωγής Ασφαλίσεων Ζωής στις πρώτες Ασφαλιστικές επιχειρήσεις παρουσιάζεται το ίδιο έντονη όπως και το 2008.

β)Στις Ασφαλίσεις κατά ζημιών, οι 5 πρώτες Ασφαλιστικές επιχειρήσεις σε παραγωγή διαθέτουν το 39,3% της αγοράς έναντι 35% το 2008.

Μερίδιο αγοράς μεγαλύτερο του 10% στις Ασφαλίσεις κατά Ζημιών εμφανίζει μόνο μία Ασφαλιστική ενώ 26 εμφανίζουν μεταξύ 1 και 10%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 8: ΜΕΡΙΔΙΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

2009	Ασφαλίσεις ζωής	Ασφαλίσεις ζημιών
Πρώτες 5	65,3%	39,3%
Πρώτες 10	85,6%	57,8%
Πρώτες 15	96,3%	72,8%

2008	Ασφαλίσεις ζωής	Ασφαλίσεις ζημιών
Πρώτες 5	66,2%	35,0%
Πρώτες 10	88,9%	56,3%
Πρώτες 15	97,5%	72,2%

3.4 ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

Τα τελευταία χρόνια η ελληνική ασφαλιστική αγορά αναπτύσσεται διαρκώς με ταχείς ρυθμούς. Η ενεργοποίηση της Επιτροπής Ιδιωτικής Ασφάλισης (ΕΠ.Ε.Ι.Α.) με σκοπό την πλήρη εξυγίανση της αγοράς, τα φορολογικά κίνητρα που άρχισαν να ισχύουν από την 1η Ιανουαρίου 2009 καθώς και οι νέοι κανονισμοί για την κάλυψη-τήρηση των αποθεματικών και την κάλυψη των περιθωρίων φερεγγυότητας αναμορφώνουν πλήρως το ασφαλιστικό τοπίο.

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΠ.Ε.Ι.Α οι ασφαλιστικές εργασίες το 1ο τρίμηνο του 2009 ενισχύθηκαν κατά 3,85% ανεβάζοντας την ασφαλιστική παραγωγή στο 1,35 δις. Ευρώ. Παρ'όλα αυτά, η ελληνική ασφαλιστική αγορά παραμένει πολύ πίσω σε σχέση με τις

υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε. Το 2007, το ποσοστό ασφαλιστρών επί του ΑΕΠ ήταν 2% όταν ο μέσος όρος της Ε.Ε. ξεπερνούσε το 9%.

Η έλλειψη ασφαλιστικής συνείδησης του μέσου Έλληνα καταναλωτή σε συνδυασμό με την επιφυλακτικότητα που εμφανίζει – όχι αδικαιολόγητα – απέναντι στις υπηρεσίες και στις παροχές των ασφαλιστικών εταιριών, επηρεάζουν την πορεία του κλάδου. Κρούσματα εταιριών που δραστηριοποιούνταν στον κλάδο αυτικινλητων που πτώχευσαν ή ανακλήθηκαν οι άδειες λειτουργίας τους δυσφήμησαν ολόκληρη την ελληνική αγορά. Η λειτουργία της ΕΠ.Ε.Ι.Α σε συνδυασμό με την εφαρμογή της κοινοτικής οδηγίας Solvency II θα αυξήσουν τη φερεγγυότητα των εταιρειών, θα αποκαταστήσουν την αξιοπιστία τους στη συνείδηση του Έλληνα καταναλωτή, δημιουργώντας ταυτόχρονα αίσθημα εμπιστοσύνης και καλλιεργώντας ασφαλιστική συνείδηση στον πολίτη.

Επίσης, σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη του τομέα της ιδιωτικής ασφάλισης διαδραματίζουν οι φορολογικές ελαφρύνσεις. Συγκεκριμένα, τα τελευταία χρόνια αυξήθηκε το ποσό που εκπίπτει από τα φορολογήτα έσοδα επιχειρήσεων για ομαδικά προγράμματα ζωής και υγείας του προσωπικού, το ποσό που εκπίπτει από την φορολογία φυσικών προσώπων για ατομικά ασφαλιστήρια ζωής και υγείας. Εντάχθηκαν επίσης στην κατηγορία των ασφαλιστήριων που εκπιπτούν από το ιδιωτικό εισόδημα και τα ασφαλιστήρια κατοικίας, ενώ πρόσφατα ανακοινώθηκε η κατάργηση του χαρτόσημου από τα ασφαλιστικά προϊόντα ζωής.

Επιπλέον στοιχεία που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κλάδου είναι αφενός η πρόοδος που έχει σημειωθεί σε πολλούς τομείς, όπως η υψηλή κεφαλαιακή επάρκεια, η εκπαίδευση και η πιστοποίηση των διαμεσολαβούντων, οι διαδικασίες εξυπηρέτησης και οι ποιοτικές παρεχόμενες υπηρεσίες και αφετέρου η ανάπτυξη του Bancassurance δηλαδή η πώληση ασφαλιστικών προϊόντων μέσω τραπεζικών δικτύων.

Τέλος, με την υιοθέτηση του συστήματος των τριών πύλωνων, σύστημα που ήδη εφαρμόζεται στις χώρες της Ε.Ε., η ιδιωτική ασφάλιση θα στηρίξει και θα διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στη δημιουργία ενός ευέλικτου ανταποδοτικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, αφενός με την ανάπτυξη του τρίτου πυλώνα δηλαδή των ατομικών συνταξιοδοτικών ασφαλίσεων και αφετέρου με τη συμμετοχή της στο δεύτερο πύλωνα των συντάξεων σε συνεργασία με τα επαγγελματικά ταμεία, με αποτέλεσμα να ανακουφίζεται και υποβοηθείται ο πρώτος πυλώνας, δηλαδή η κύρια ασφάλιση.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν νέα πεδία δράσης και νέες προκλήσεις για την ελληνική ασφαλιστική αγορά, η οποία αποκτά πλέον τα απαραίτητα εφόδια για να λειτουργήσει οργανωμένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΡΟΔΟ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η συγκεκριμένη έρευνα που πραγματοποιήθηκε στον τόπο καταγωγής μου, τον Δήμο Ρόδου του Νομού Δωδεκανήσου, διερευνά την στάση των ασφαλιστικών εταιρειών απέναντι στους πελάτες της, αναλύοντας τις παροχές, το προφίλ των πελατών και τις προοπτικές τους για το μέλλον. Στη συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιήθηκαν δειγματοληπτικά 13 ασφαλιστικές εταιρείες απαντώντας σε ένα ερωτηματολόγιο για την εξασφάλιση της αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος.

Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την εξαγωγή αποτελεσμάτων για μια εικόνα για τον βαθμό στον οποίο υπάρχει η ιδιωτική ασφάλιση, για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που προσφέρουν και φυσικά το πόσο ικανοποιημένοι και ενήμεροι είναι οι πελάτες από τις υπηρεσίες τους.

Για την διεξαγωγή της ερευνάς χρησιμοποιήθηκε ένα ερωτηματολόγιο κατάλληλα διαμορφωμένο, ώστε να μπορούμε να έχουμε μια πλήρη εικόνα για το πώς λειτουργούν οι ασφαλιστικές εταιρείες και φυσικά πόσο οργανωμένες είναι στην παροχή υπηρεσιών.

4.1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΕΥΝΑΣ

Όπως γνωρίζουμε τα τελευταία χρόνια οι ασφαλιστικές εταιρείες στην Ελλάδα αυξάνονται σε γρήγορο ρυθμό, το οποίο μας έκανε να σκεφτούμε ότι όντως κάθε πολίτης έχει ανάγκη από ένα είδος ασφάλισης λόγω του ότι τα δημόσια ταμεία και οι δημόσιες ασφαλίσεις δεν ήταν σε θέση να τους παρέχουν όλα αυτά τα οποία απαιτούσαν. Ακόμα και χωρίς στατιστικά στοιχεία, μπορούμε να πούμε ότι πριν πολλά χρόνια δεν υπήρχαν όλα αυτά τα ασφαλιστικά γραφεία, δε υπήρχαν τόσοι

ασφαλισμένοι. Ο ένας μετά τον άλλον, όλο και περισσότεροι άνθρωποι, αισθάνονται την ανάγκη να εμπιστευτούν την προσωπική υγεία τους, την περιουσία τους σε μια ασφαλιστική εταιρεία. Παρότι, πολλοί πολίτες απευθύνθηκαν σε ασφαλιστικές εταιρείες για μια καλύτερη υπηρεσία, τα τελευταία 3 χρόνια οι ίδιες ασφαλιστικές απέδειξαν ότι δεν μπορούν να ικανοποιήσουν στο μέγιστο τις ανάγκες των πελατών τους και αυτό γιατί πολλές από αυτές έφτασαν στο σημείο πτώχευσης. Το ερώτημα το οποίο θέτουμε σε αυτή την έρευνα είναι αν όντως οι ασφαλιστικές εταιρείες στον Νομό Δωδεκάνησου (Ρόδος), είναι σε θέση να ικανοποιήσουν τους πολίτες με τις υπηρεσίες που προσφέρουν εξετάζοντας το προφίλ των πελατών και τις προοπτικές του για το μέλλον.

4.1.2 ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Ως γενικός στόχος κάθε έρευνας είναι η απάντηση του βασικού ερωτήματος, που δεν είναι άλλο από το τι στάση έχει η ασφαλιστική εταιρεία απέναντι στους πολίτες της περιοχής. Στη συγκεκριμένη έρευνα λοιπόν, γενικός στόχος της είναι να διαπιστωθεί κατά πόσο οι ασφαλισμένοι είναι ικανοποιημένοι, ενημερωμένοι, ποια είναι τα ασφαλιστικά προγράμματα που παρέχουν και φυσικά ποιες είναι οι προοπτικές. Όλες οι απαντήσεις, σε αυτή την έρευνα θα δοθούν από τις ίδιες ασφαλιστικές εταιρείες, δηλαδή θα δούμε τι εικόνα έχουν για τους ασφαλιζομένους στον Νομό Δωδεκάνησου (Ρόδος).

4.1.3 ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

Εκτός από τις κύριες ερωτήσεις οι οποίες θα μας βοηθήσουν να δώσουμε ένα ολοκληρωμένο συμπέρασμα στην εργασία μας, η έρευνα απαντά και σε άλλους ειδικούς στόχους οι οποίοι θα μας δώσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των ασφαλιστικών εταιρειών . Αυτοί είναι οι εξής:

- Γενικά στοιχεία ερωτώμενου και της εταιρείας.
- Σε ποιους κλάδους δραστηριοποιούνται.
- Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που παρέχουν στους πελάτες
- Λόγοι ασφάλισης και βαθμός ικανοποίησης από τους πελάτες τους.

Σε πολλές από τις ερωτήσεις για προσωπικούς λόγους και για λόγους της εταιρείας δεν δόθηκαν καθαρές απαντήσεις γεγονός που δεν μας αφήνει να έχουμε ολοκληρωμένη εικόνα ειδικά στις ερωτήσεις που αφορούν τα στοιχεία του ερωτώμενου και την συνολική ετήσια παραγωγή ασφαλιστρου.

4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το αντικείμενο δειγματοληψίας ήταν οι 13 ασφαλιστικές εταιρείες στον Νομό Δωδεκανήσου (Ρόδος). Η διεξαγωγή αποτελεσμάτων του ερωτηματολογίου ολοκληρώθηκε μέσω ενός προγράμματος surveymonkey (www.surveymonkey.com) το οποίο με βοήθησε να συγκεντρώσω τις απαντήσεις του ερωτηματολογίου σε συνολικά ποσοστά (%). Κάθε ερώτηση μεταφερόταν σε ένα φύλλο excel το οποίο στην συνέχεια έκανα την εισαγωγή των διαγραμμάτων τα οποία θα ακολουθήσουν παρακάτω.

Η έρευνα καταγράφεται στον ακόλουθό πίνακα με στοιχεία που προκύπτουν από τα ερωτηματολόγια που απαντήθηκαν από τις ίδιες τις εταιρείες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9: ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

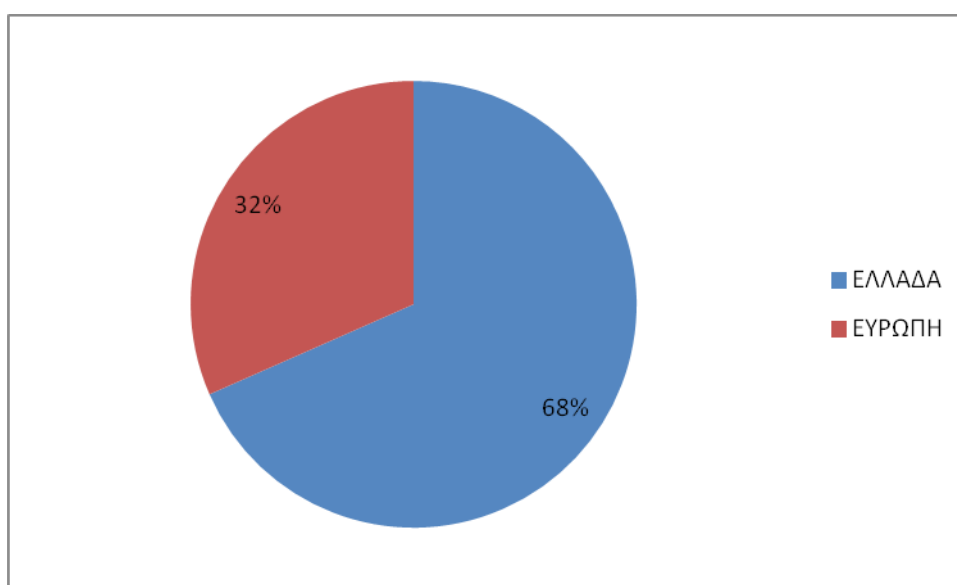
ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ	ΧΡΟΝΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	11	1979	-
ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ ΑΕΓΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	13	1978	-
INTERNATIONAL LIFE	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	10	ΠΡΙΝ ΑΠΟ 50 ΕΤΗ	1,8%
SIGMA	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	33	19	5%
INTERAMERICAN	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	19	35	10%
ΕΘΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	2	-	-
IRU	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	19	1980	4,3%
UNIVERSAL LIFE	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	12	1970	2,7%
INTERLIFE	ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	19	20 ΧΡΟΝΙΑ	6,7%
ALLIANZ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ	36	1992	6%
ΑΙΓΑΙΟΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	22	1995	2%
GENERAL LIFE	ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΣ	16	1886	9,2%
ALICO AIG LIFE	ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	35	1892	9,8%

Οι παραπάνω ασφαλιστικές εταιρείες δραστηριοποιούνται και στον Νομό Δωδεκανήσου (Ρόδος) ως υποκαταστήματα. Όπως βλέπουμε πολλές εταιρείες κατέχουν μεγάλο ποσοστό στην ελληνική αγορά και φυσικά μεγάλη εμπειρία στην ασφαλιστική

αγορά λόγω των πολλών χρόνων άσκησης του επαγγέλματος και της ίδρυσης τους. Η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε κατόπιν προσωπικών συνεντεύξεων με τους διευθυντές και υποδιευθυντές των υποκαταστημάτων όπως επίσης και με τους ασφαλιστικούς συμβούλους (2011).

Επίσης πρέπει να αναφέρουμε ότι οι ένα μεγάλο ποσοστό των ασφαλιστικών εταιρειών δραστηριοποιείται και στην Ευρώπη εκτός την Ελληνική επικράτεια (πίνακας 10).

ΠΙΝΑΚΑΣ 10: ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

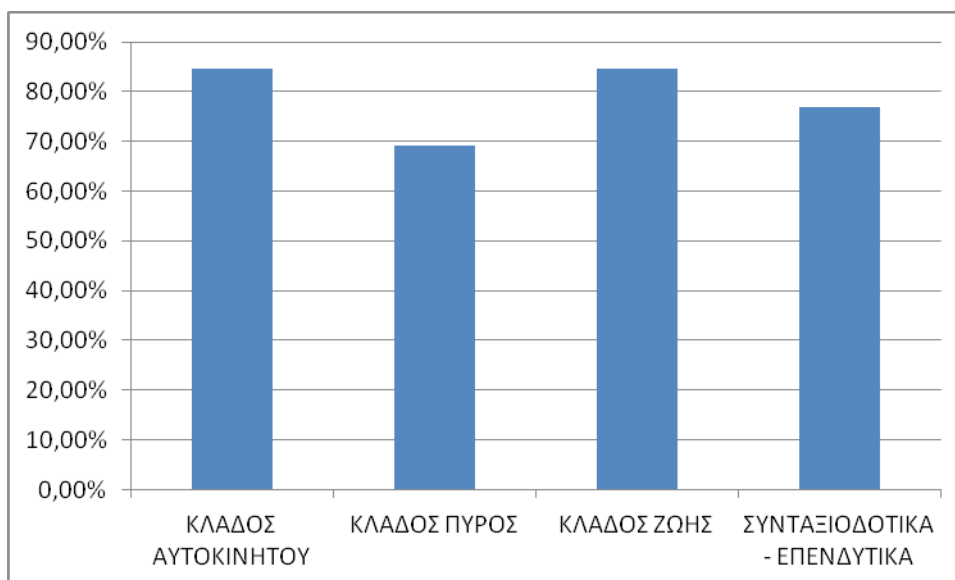
4.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

Όπως αναφέραμε και παραπάνω τα αποτελέσματα της έρευνας προήλθαν από τις απαντήσεις 13 ασφαλιστικών εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον Νομό Δωδεκανήσου (Ρόδος) ως υποκαταστήματα. Σε αυτό το κεφάλαιο θα ακολουθήσει η παρουσίαση των συνολικών αποτελεσμάτων της ερευνάς ως προς το προφίλ των πελατών , τις προοπτικές και τις παροχές των ασφαλιστικών εταιρειών.

Α. ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Όσο αναφορά τις παροχές των ασφαλιστικών εταιρειών, στην έρευνα μας διαλέξαμε 4 από τους πιο σημαντικούς κλάδους στους οποίους δραστηριοποιούνται οι ασφαλιστικές εταιρείες. Στο σύνολο των 13 ερωτηματολογίων της έρευνας, παρατηρούμε ότι ο κλάδος αυτοκίνητου και ζωής, με ποσοστό 84,6%, είναι αυτοί οι οποίοι έχουν περισσότερη ζήτηση από τον πληθυσμό της Δωδεκανήσου αν και οι άλλοι δυο παρουσιάζουν ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό ζήτησης, δηλαδή 76,9% τα συνταξιοδοτικά προγράμματα και 69,2% ο κλάδος πυρός (πίνακας 11).

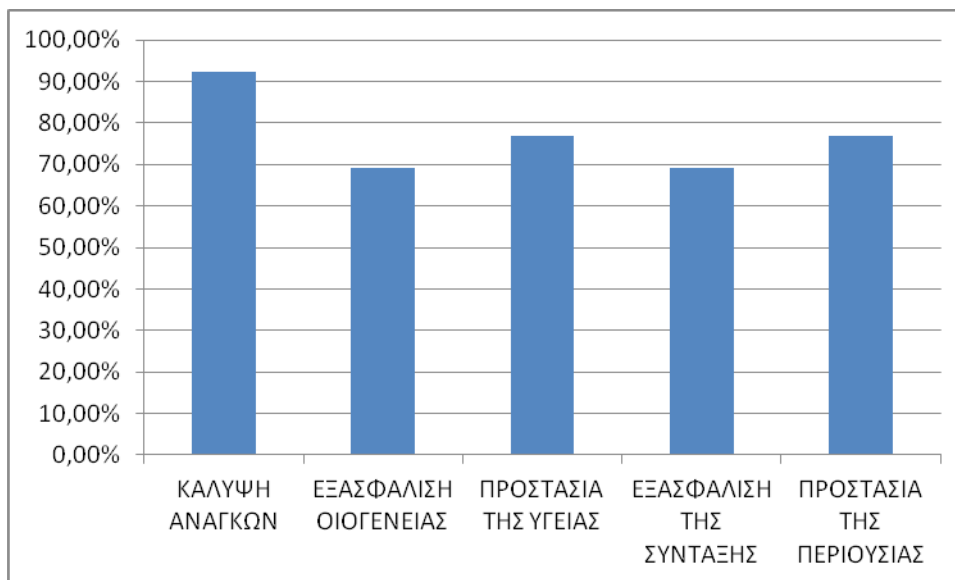
ΠΙΝΑΚΑΣ 11: ΚΛΑΔΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

Επίσης τα προϊόντα και οι υπηρεσίες οι οποίες παρέχουν στην αγορά είναι πολλαπλά και ποικίλουν έχοντας ως πρωταρχικό στόχο την κάλυψη των αναγκών του Δωδεκανησιακού πληθυσμού (πίνακας 12). Οι περισσότερες ασφαλιστικές εταιρείες παρέχουν προϊόντα που αφορούν την κάλυψη των αναγκών με ένα ποσοστό 92,3% και ακολουθούν με αρκετά μεγάλο ποσοστό τα προγράμματα που αφορούν την προστασία υγείας και προστασίας περιουσίας. Επίσης προγράμματα μεγάλου ενδιαφέροντος είναι

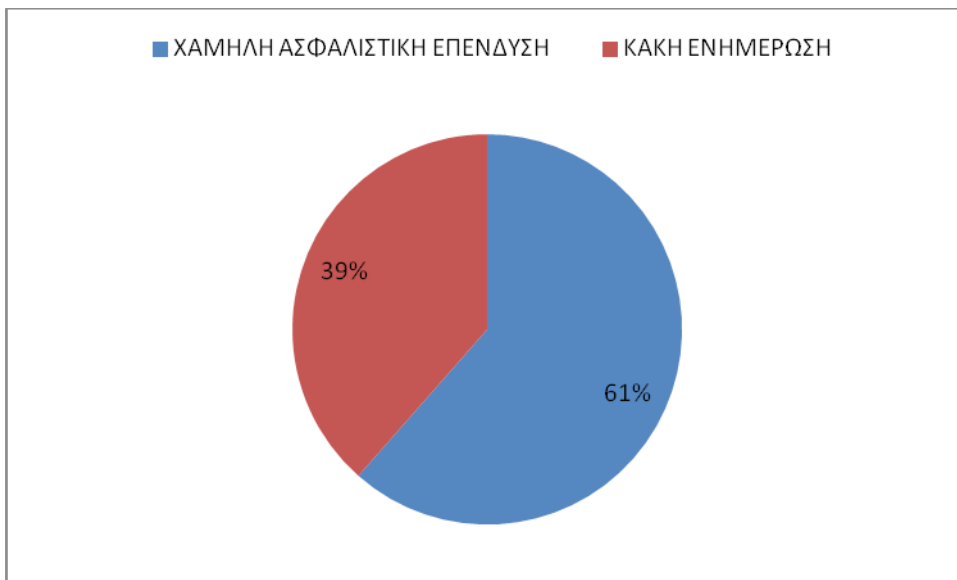
τα προγράμματα για την εξασφάλιση της οικογένειας και για την εξασφάλιση της σύνταξης με ένα ποσοστό 69,2%.

ΠΙΝΑΚΑΣ 12: ΠΡΟΙΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ

Παρότι την ποικιλία των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρέχουν υπάρχουν φυσικά και σημαντικοί παράγοντες οι οποίοι εμποδίζουν την παρούσα και μελλοντική δραστηριότητα των ασφαλιστικών εταιρειών. Βάση των αποτελεσμάτων της έρευνας, ο κυριότερος παράγοντας είναι η χαμηλή ασφαλιστική επένδυση κατέχοντας το 61% (πίνακας 13).

ΠΙΝΑΚΑΣ 13: ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΜΕΙΩΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Β. ΠΡΟΦΙΛ ΠΕΛΑΤΩΝ

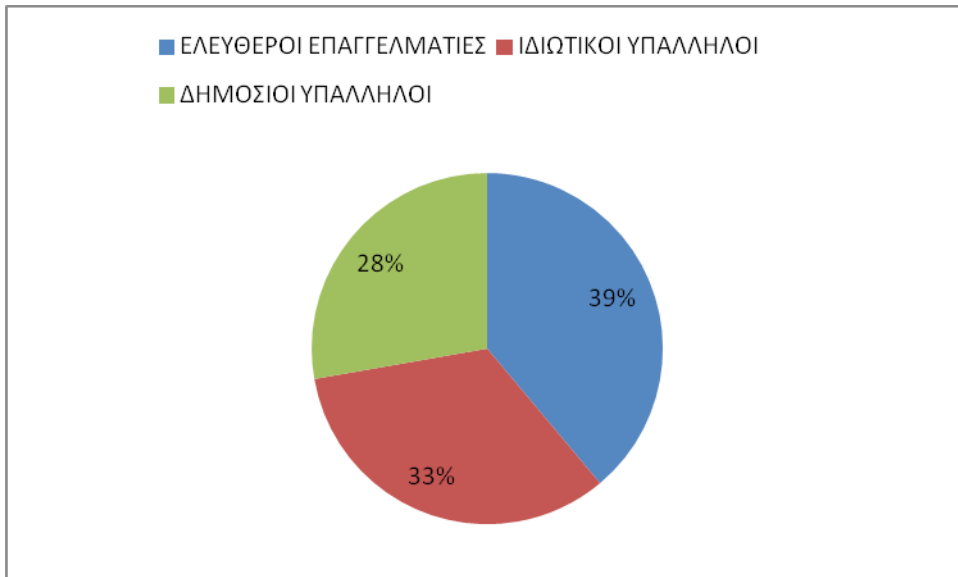
Κάθε ασφαλιστική εταιρεία έχει το δικό της πελατολόγιο διαθέτοντας διαφορετικά χαρακτηριστικά. Σε αυτό το κομμάτι της έρευνας θα παρουσιάσουμε το προφίλ των πελατών που κατέχουν οι ασφαλιστικές εταιρείες και πόσο ικανοποιημένοι δηλώνουν όπως επίσης αν οι ασφαλίσεις γίνονται συνήθως με πρωτοβουλία των πελατών και ποια είναι η ενημέρωση που παρέχουν στους πελάτες τους.

Στο σύνολο των 13 ερωτηματολογίων της έρευνας, παρατηρούμε ότι κάθε ασφαλιστική εταιρεία διαθέτει ένα πελατολόγιο το οποίο αποτελείται από φυσικά πρόσωπα με ποσοστό 70% και το υπόλοιπο 30% από επιχειρήσεις (πίνακας 14).

Παρατηρούμε ότι το 39% των πελατών τους ως φυσικά πρόσωπα είναι ελεύθεροι επαγγελματίες ενώ με ποσοστό 33% και 28% είναι ιδιωτικοί και δημόσιοι υπάλληλοι (πίνακας 15).

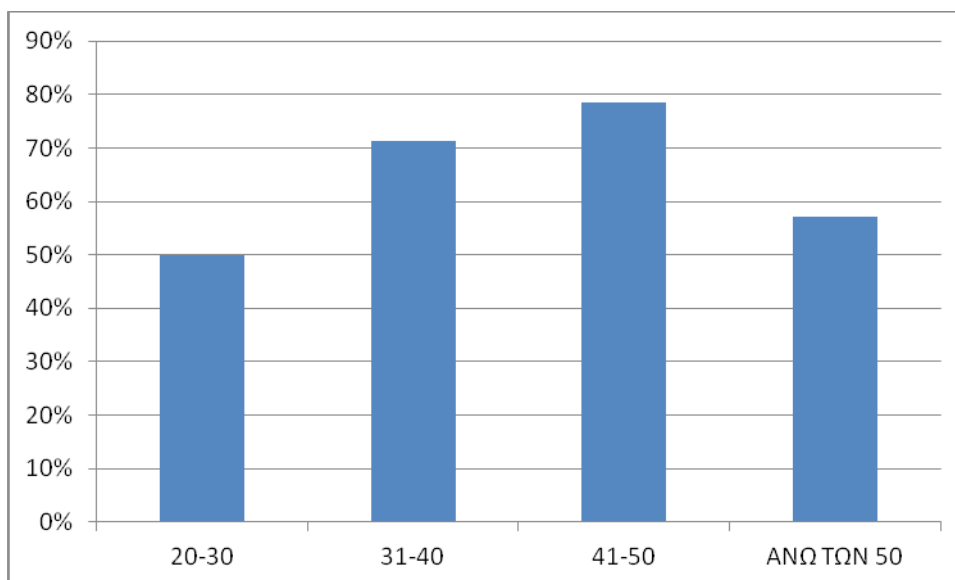
ΠΙΝΑΚΑΣ 15: ΠΡΟΦΙΛ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

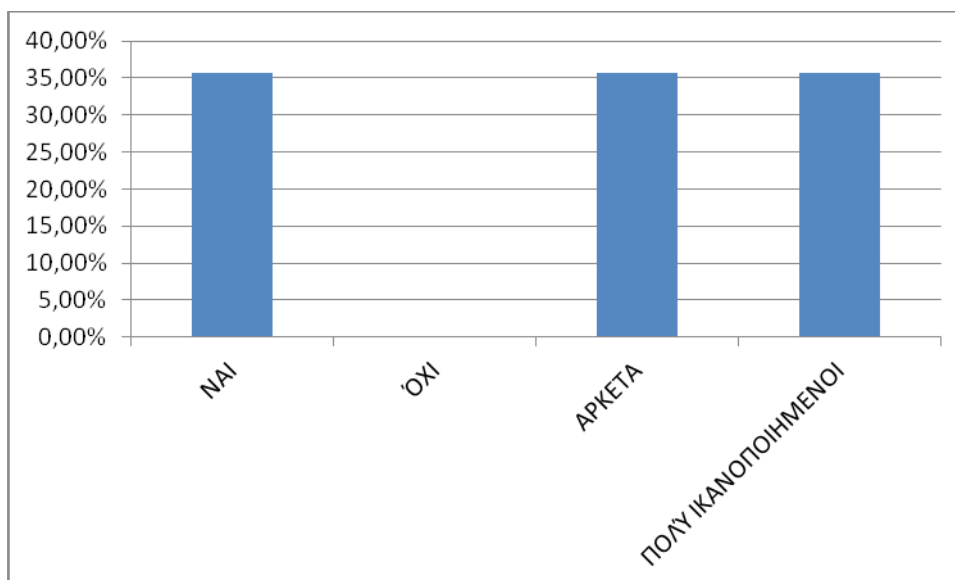
Η ηλικιακή σύνθεση των πελατών τους ως φυσικά πρόσωπα δείχνει ότι η ηλικία 41-50 είναι αυτή που κυριαρχεί αφού το ποσοστό τους φτάνει το 78,6% και ακολουθούν οι ηλικίες 31-40 με ποσοστό 71,4%, άνω των 50 με 57,10% και τέλος οι πιο νέοι 20-30 με ποσοστό 50% (πίνακας 16).

ΠΙΝΑΚΑΣ 16: ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΠΕΛΑΤΩΝ

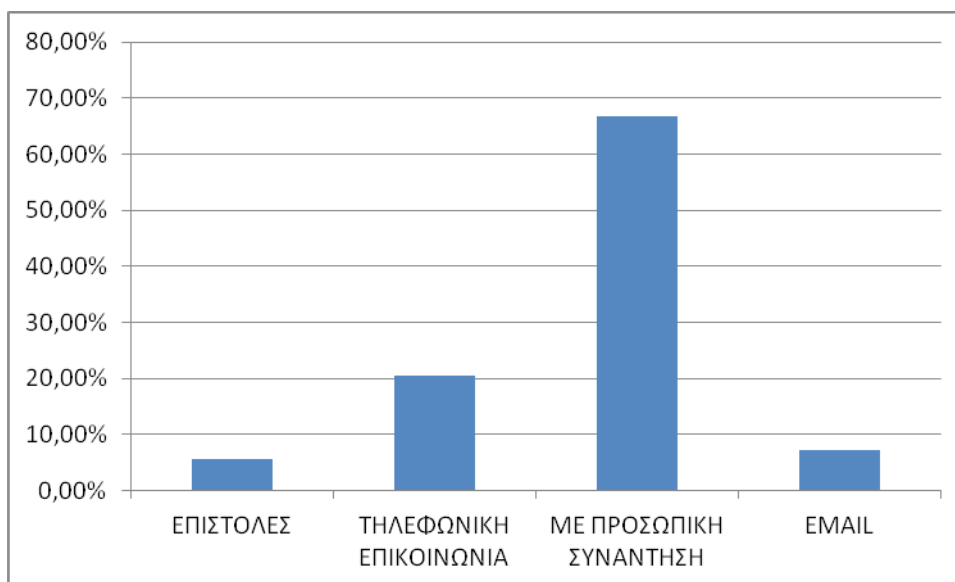

Κάθε ασφαλιστική εταιρεία, ως στόχο έχει την ικανοποίηση του πελάτη της έτσι ώστε να μπορέσει να διευρύνει την παρουσία της στην αγορά και να αυξήσει τα κέρδη της. Με βάση τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων παρατηρούμε ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες δηλώνουν ότι οι πελάτες τους είναι αρκετά ικανοποιημένοι με τις υπηρεσίες που τους προσφέρουν. Για τον βαθμό ικανοποίησης υπερτερούν οι τρεις κατηγορίες «ΝΑΙ», «ΑΡΚΕΤΑ» και «ΠΟΛΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ», οι οποίες κυμαίνονται με τα ίδια ποσοστά. Τα ποσοστά αυτά φανερώνουν την αρκετά καλή ικανοποίηση των πελατών ως προς τις υπηρεσίες των ασφαλιστικών εταιρειών(πίνακας 17).

Η ασφαλίστρων των πελατών, σύμφωνα με στοιχεία που δόθηκαν από τις ίδιες τις ασφαλιστικές εταιρείες δείχνει ότι το 60% γίνεται με πρωτοβουλία των ίδιων των πελατών καθώς η ενημέρωση οι οποία τους παρέχεται περιορίζεται όπως θα δούμε και στον πίνακα παρακάτω σε ένα μεγάλο ποσοστό στις προσωπικές συναντήσεις (πίνακας 18).

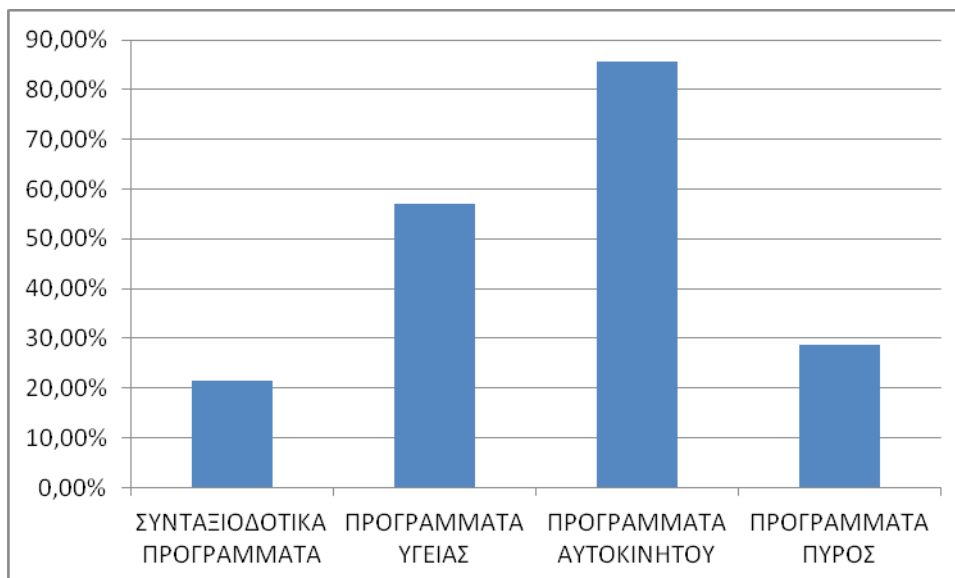
ΠΙΝΑΚΑ 18: ΜΕΘΟΔΟΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ

Γ. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

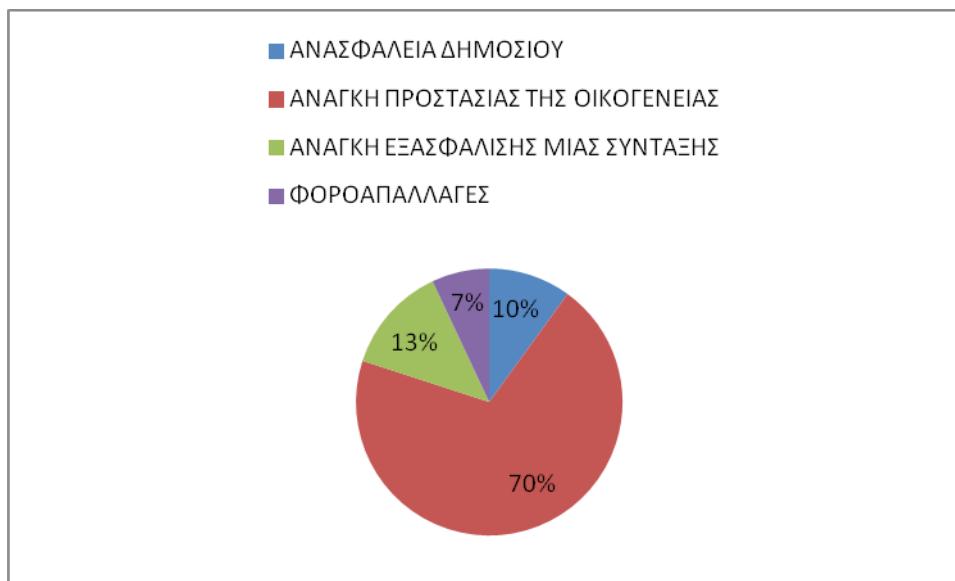
Ο επόμενος πίνακας καταγράφει τα ασφαλιστικά προγράμματα τα οποία έχουν περισσότερη ζήτηση με βάση τις ανάγκες του Δωδεκανησιακού πληθυσμού. Όπως παρατηρούμε τα προγράμματα ασφάλισης βασίζονται τόσο στις ανάγκες της καθημερινής τους ζωής, δίνοντας ωστόσο μεγαλύτερη έμφαση στις ανάγκες της υγείας τους αλλά και αποκατάστασης τους όταν δεν θα είναι πλέον παραγωγικοί. Έτσι με ποσοστό 85,7% επικρατεί το πρόγραμμα αυτοκινήτου και ακολουθούν τα προγράμματα υγείας, πυρός και τέλος τα συνταξιοδοτικά προγράμματα (πίνακας 19).

ΠΙΝΑΚΑΣ 19: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

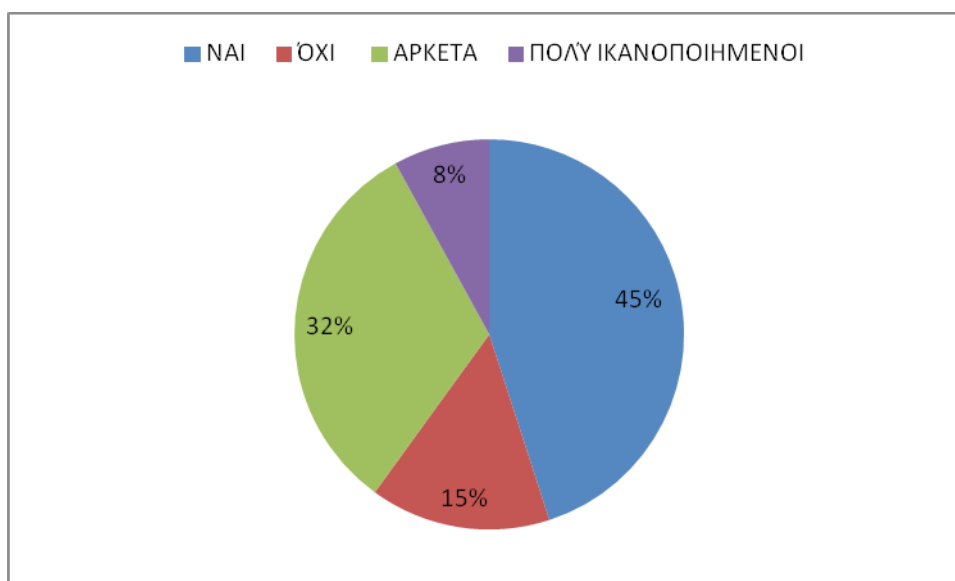
Κάθε ασφαλιζόμενος για διάφορους και ποικίλους λόγους οδηγεί σε ιδιωτική ασφάλιση. Με βάση την έρευνα μας, οι λόγοι για τους οποίους οι ασφαλισμένοι επέλεξαν τις υπηρεσίες ενός ιδιωτικού ασφαλιστικού φορέα καταγράφονται στον επόμενο πίνακα όπου καταγράφεται μεγάλο ποσοστό στις ανάγκες για προστασία της οικογένειας, ενώ ακολουθούν με μικρότερα ποσοστά, η ανασφάλεια δημοσίου, η ανάγκη εξασφάλισης μιας σύνταξης και τέλος οι φοροαπαλλαγές (πίνακας 20).

ΠΙΝΑΚΑΣ 20: ΛΟΓΟΙ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

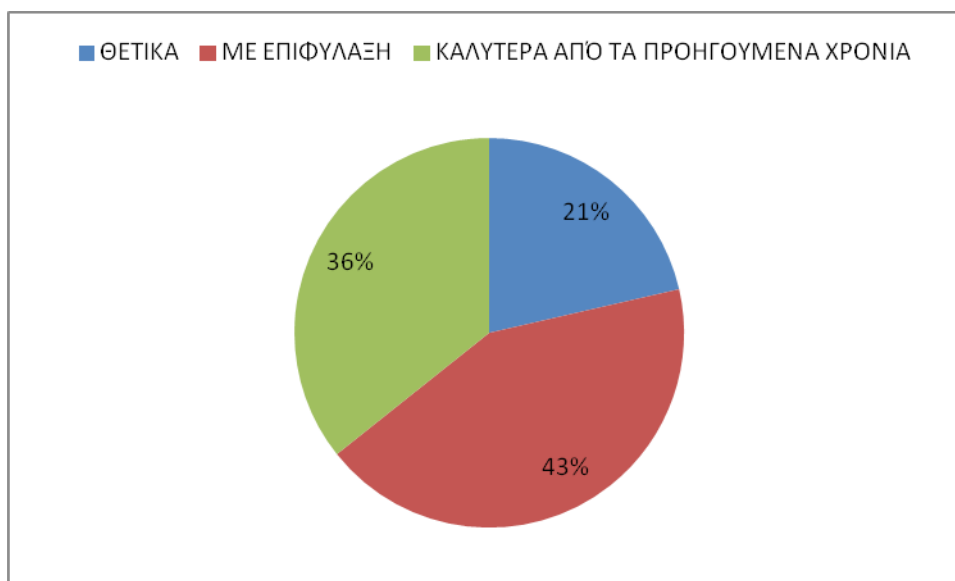
Για τον βαθμό ικανοποίησης τους από την εκάστοτε εταιρεία βλέπουμε την πλειοψηφία να απαντά «ΝΑΙ» κατά 45% και «ΑΡΚΕΤΑ» με 32%. Ακολουθεί με μικρότερο ποσοστό «ΟΧΙ» μόλις 15% ενώ «ΠΟΛΥ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ» μόλις 8% που δείχνουν ότι μάλλον έχουν επηρεαστεί από τις οικονομικές εξελίξεις των τελευταίων χρόνων (πίνακας 21).

ΠΙΝΑΚΑΣ 21: ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

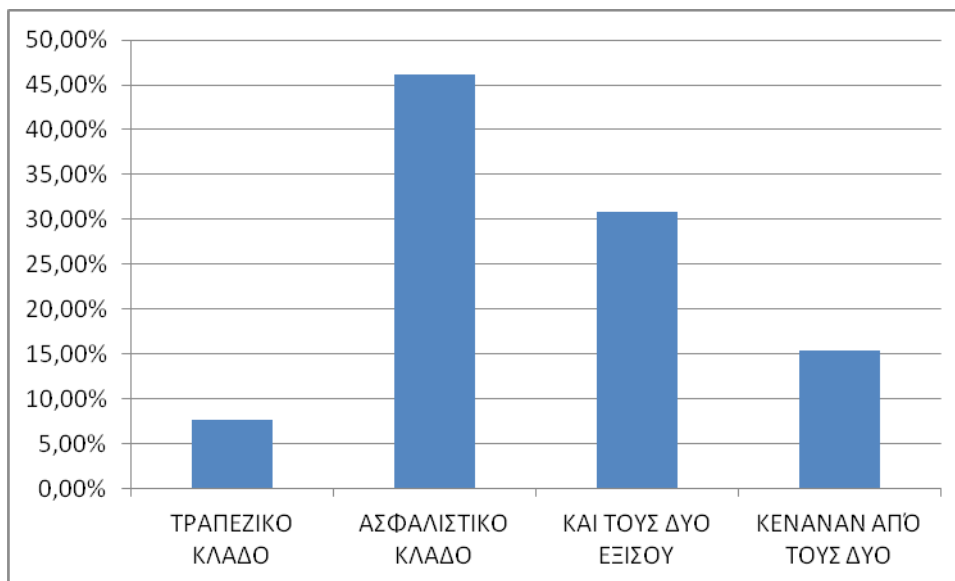
Οι λόγοι των προηγούμενων ποσοστών δυσαρέσκειας έγκειται στο γεγονός ότι ο περισσότεροι καταναλωτές βλέπουν γενικά τη λειτουργία των ασφαλιστικών εταιρειών με επιφύλαξη ενώ άλλοι θεωρούν ότι πάει καλύτερα από τα προηγούμενα χρόνια. Υπάρχει και ένα μικρό ποσοστό εταιρειών που θεωρούν ότι η εικόνα της λειτουργίας τους είναι θετική προς τους καταναλωτές (πίνακας 22).

ΠΙΝΑΚΑΣ 22: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

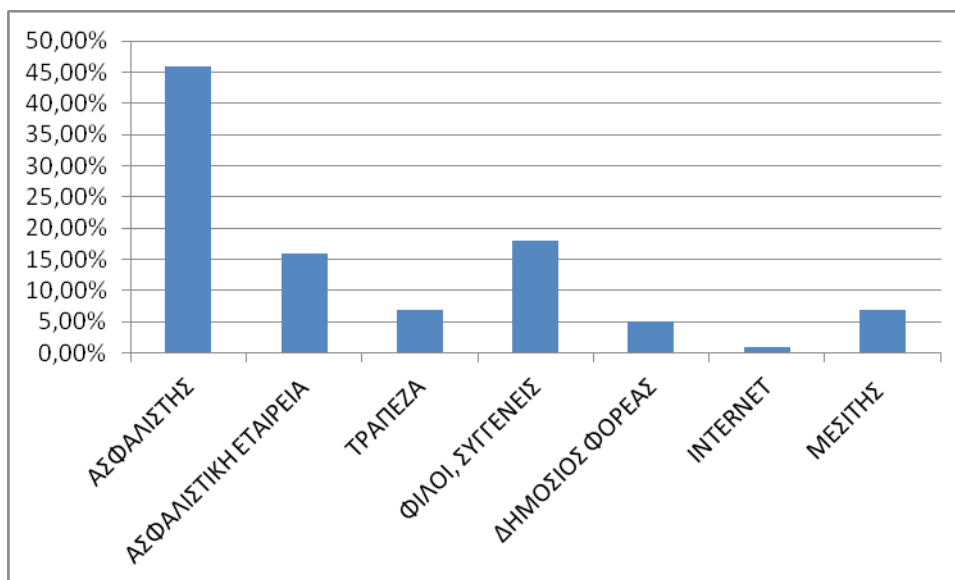
Στους τελευταίους πίνακες θα παρουσιάσουμε κατά πόσο ο Δωδεκανησιακός πληθυσμός εμπιστεύεται τον ασφαλιστικό κλάδο και κατά πόσο τον τραπεζικό, βάση ποιων κριτηρίων επιλέγουν την ασφαλιστική τους εταιρεία και που θα απευθυνθούν για την κάλυψη των ασφαλιστικών τους αναγκών. Με βάση τα αποτελέσματα της έρευνας μας ακόμα υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό πολιτών που εμπιστεύονται τον ασφαλιστικό κλάδο παρότι τις δυσκολίες που αντιμετώπισαν πολλές ασφαλιστικές εταιρείες τα τελευταία χρόνια. Αυτό υποδεικνύει την συνεχή στήριξη των ασφαλιστικών συμβουλών ως προς τον καταναλωτή και την συνεχή προσπάθεια του να καλύψει τις ανάγκες του (πίνακας 23).

ΠΙΝΑΚΑΣ 23: ΚΛΑΔΟΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ

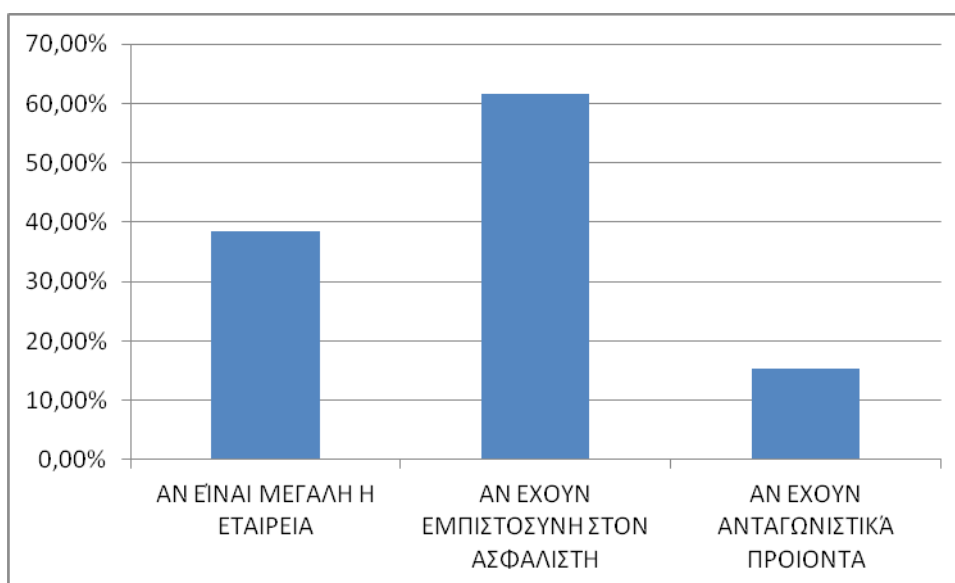
Κάθε καταναλωτής έχει και ένα σημείο αναφοράς και εμπιστοσύνης προς την καλύτερη πληροφόρηση που μπορεί να έχει πάνω σε διάφορα θέματα. Όσο αναφορά την ιδιωτική ασφάλιση παρατηρούμε ότι πολλοί καταναλωτές απευθύνονται για την κάλυψη των ασφαλιστικών αναγκών τους στους ασφαλιστές με ένα ποσοστό 46% ενώ ακολουθούν οι φίλοι και οι συγγενείς με ποσοστό 18%. Ακολουθούν με 16% οι ασφαλιστικές εταιρείες, με 7% οι μεσίτες ή πράκτορες ασφαλειών, με ποσοστό 7% οι τράπεζες και ο μεσίτης, με ποσοστό 5% ο δημόσιος φορέας και τέλος με ένα πολύ μικρό ποσοστό το Internet. Αυτό υποδεικνύει ότι η πληροφόρηση των ασφαλιστικών συμβούλων και η παροχή υπηρεσιών που προσφέρουν είναι πλήρεις και αποτελεσματική και φυσικά δείχνει την εμπιστοσύνη των ασφαλιζομένων στις ελληνικές δωδεκανησιακές ασφαλιστικές εταιρείες. (πίνακας 24).

ΠΙΝΑΚΑΣ 24: ΥΠΗΡΕΣΙΑ – ΠΡΟΣΩΠΟ ΚΑΛΥΨΗΣ ΑΝΑΓΚΩΝ

Τέλος το τελευταίο ερώτημα το οποίο θέσαμε στις ασφαλιστικές εταιρείες είναι με βάση ποιο κριτήριο ο Δωδεκανησιακός πληθυσμός επιλέγει την ασφαλιστική του εταιρεία. Με βάση τα αποτελέσματα παρατηρούμε ότι το 61,5% καλύπτεται από την εμπιστοσύνη που έχουν ως προς τον ασφαλιστή, ακολουθούν με 38,5% αν είναι μεγάλη η εταιρεία ή όχι και με 15,4% αν οι ασφαλιστικές εταιρείες προσφέρουν ανταγωνιστικά προϊόντα (πίνακας 25).

ΠΙΝΑΚΑΣ 25 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σήμερα ο όρος «ασφάλεια» έχει αποκτήσει μια πολύ ουσιαστική σημασία από κάθε άλλη φορά. Είναι πλέον μια επιτακτική ανάγκη για τον σύγχρονο άνθρωπο καθώς η ζωή του είναι γεμάτη από πολύτιμες αξίες. Το πιο σημαντικό πλεονέκτημα της ιδιωτικής ασφάλισης είναι η προστασία που παρέχει για το εισόδημα του ατόμου ή της οικογένειας για κάθε είδους κινδύνου. Όλο και περισσότεροι ξέρουν και χρειάζονται τα οφέλη μιας ιδιωτικής κάλυψης και αυτό γιατί η ζωή μας άρχισε να αποκτά πιο συστηματικά πλαίσια, να οργανώνεται μεθοδικά και να προστατεύεται αποτελεσματικά. Έτσι ο θεσμός της Ιδιωτικής ασφάλισης παίρνει όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα στην Ελλάδα και βρίσκεται διαρκώς σε δημιουργική δράση.

Οι πολυσύνθετες ανθρώπινες ασχολίες και ανάγκες απαιτούν όλο και πιο σύγχρονα ασφαλιστικά προγράμματα αν και οι παροχές εισοδημάτων, σήμερα, δεν επιτρέπουν πλέον, όσο και παλαιότερα, την δαπάνη για ιδιωτική ασφαλιστική προστασία. Παρότι τα ασφαλιστικά προγράμματα έχουν πλέον μεγάλη ευελιξία ώστε να προσαρμόζονται στα μέτρα του κάθε πολίτη και να του δίνουν την δυνατότητα να επιλέξει τη μορφή κάλυψης που επιθυμεί σύμφωνα με τις οικονομικές του δυνατότητες, υπάρχει μεγάλη κρίση που σήμερα εμφανίζεται παγιδευμένη στον κερδοσκοπικό της χαρακτήρα σε παρατεταμένη στασιμότητα και ανήμπορη να λειτουργήσει αποτελεσματικά ως μηχανισμός προστασίας του κοινωνικού συνόλου. Οι ασφαλιστικές εταιρείες συνέχεια μειώνονται στην ελληνική αγορά λόγω του ότι το κοινωνικό σύνολο δεν μπορεί να συνεισφέρει στην αποπληρωμή των ασφαλιστικών προγραμμάτων που έχουν στην διάθεση τους, ως αποτέλεσμα να χάνεται η εμπιστοσύνη στην αγορά.

Παρόλα τα συνεχή προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ασφαλιστικές εταιρείες στην Ελληνική αγορά, στην διερεύνηση των ασφαλιστικών εταιρειών στον Νομό Δωδεκανήσου (Ρόδος), προέκυψε ότι βάση των ποσοστών που διαμορφώθηκαν κατά την έρευνα, υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό πληθυσμού που συνεχίζει να εμπιστεύεται να

ασφαλιστικά προγράμματα λόγω της αβεβαιότητας που υπάρχει για το μέλλον πολλών Ταμείων αλλά και των ελλείπων υπηρεσιών υγείας ως αποτέλεσμα να ελέγχουν το μεγαλύτερο μέρος της αγοράς. Αν δηλαδή πριν από μερικά χρόνια, το κράτος είχε σημαντική συμμετοχή στον κλάδο μέσω των κρατικών εταιρειών και οι ασφαλιζόμενοι ένιωθαν κάποια ασφάλεια πλέον έχουν ξεκινήσει να εμπιστεύονται τις συντάξεις τους, τις επενδύσεις τους μα περισσότερο την κάλυψη αναγκών της οικογένειάς τους σε ιδιωτικές ασφαλιστικές εταιρείες.

Πολλές ασφαλιστικές εταιρείες ανέφεραν κατά την διάρκεια της συνάντησης ότι για την ώρα τουλάχιστον δεν τις έχουν ακουμπήσει η κρίση που ταλαιπωρεί τις διεθνείς χρηματαγορές και απειλεί πλέον την ελληνική οικονομία καθώς αντιμετωπίζει επιτυχώς τις συνέπειες του δυσμενούς οικονομικού περιβάλλοντος, διατηρώντας τον πήχη των προσδοκιών της στα επίπεδα που είχε εξ αρχής ορίσει.

Όσο αφορά τους πελάτες, τα ασφαλιστικά προγράμματα και τις προοπτικές των ασφαλιστικών εταιρειών στον Νομό Δωδεκανήσου (Ρόδος), διαπιστώνουμε τα εξής:

- Υπάρχει μια πλειοψηφία πελατών που κυμαίνεται σε μεγάλες ηλικίες, πράγμα το οποίο πρέπει να ωθήσει τις ασφαλιστικές να προωθήσουν καινούρια προγράμματα πιο ευέλικτα για νεότερες ηλικίες.
- Υπάρχει μια δυσαναλογία όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα καθώς οι δημόσιοι υπάλληλοι ακόμα δεν δείχνουν να εμπιστεύονται ακόμη τις ασφαλιστικές εταιρείες.
- Αν και οι ασφαλιστικές εταιρείες υποδηλώνουν ότι οι πελάτες τους είναι ικανοποιημένοι με τα ασφαλιστικά προγράμματα που προσφέρουν, βλέπουν την λειτουργία τους με επιφύλαξη.
- Η ενημέρωση, η οποία παρέχει είναι περιορισμένη σε προσωπικές συναντήσεις αν και θεωρείται θετικό καθώς με μια προσωπική συνάντηση έχει καλύτερη

επαφή με τον πελάτη. Θα έπρεπε να υπάρχει συνδυασμός μεταξύ όλων των μεθόδων ενημέρωσης για να είναι πιο αποτελεσματικοί ως εταιρεία.

- Υπάρχει μια ευρύτερη ποικιλία προγραμμάτων αλλά όπως αναφέραμε και παραπάνω καλύπτει μόνο ένα μικρό ποσοστό ηλικίας πολιτών.
- Παρότι της ελλείψεις πληροφόρησης, ενημέρωσης, μεγαλύτερης ποικιλίας προγραμμάτων, οι ασφαλιστικές εταιρείες στον Νομό Δωδεκανήσου (Ρόδος) συνεχίζουν να έχουν μεγαλύτερο ποσοστό ζήτησης σε σχέση με τον τραπεζικό κλάδο ο οποίος έχει ξεκινήσει να αναπτύσσεται τα τελευταία χρόνια και.
- Τέλος, παρατηρούμε ότι για την κάλυψη των αναγκών τους, απευθύνονται κατά ένα μεγάλο ποσοστό στους ασφαλιστές το οποίο υποδηλώνει την σωστή και αποτελεσματική εργασία του ανθρώπινου δυναμικού των ασφαλιστικών εταιριών.

Είναι ανάγκη λοιπόν, με βάση τα παραπάνω στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα στον Νομό Δωδεκανήσου (Ρόδος), οι ασφαλιστικές εταιρείες να παρέχουν επαρκή και κατανοητή πληροφόρηση στους αποδέκτες της, να διευρύνουν την παρουσία τους και σε διαφορετικό πελατολόγιο, πιο νέο, να είναι σε συνεχή αναζήτηση νέων ασφαλιστικών προγραμμάτων έτσι ώστε ο κόσμος να μπορεί να ανταπεξέλθει στις σημερινές οικονομικές καταστάσεις όπως επίσης να είναι σε συνεχή επαφή με τον ασφαλιζόμενο ώστε να ενημερώνονται και να προσαρμόζουν την ασφάλιση τους στις ανάγκες της ζωής τους κάθε στιγμή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Χατζηγάγιος Θ.Γ.: *Ιδιωτικό ασφαλιστικό Δίκαιο*, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2009.

Ασφαλιστική Αγορά: “*Πως επιλέγουν οι καταναλωτές την ασφαλιστική τους εταιρεία*”. Έρευνα αγοράς της Opinion, 21 Δεκεμβρίου 2009.

Εγχειρίδιο Ασφαλιστικού Συμβούλου: *Πως μπορείς να γίνεις ένας επιτυχημένος ασφαλιστικός σύμβουλος*, Εθνική Ασφαλιστική.

Μιλτιάδης Ν. (2003). *Εισαγωγή στην Ιδιωτική Ασφάλιση*. Αθήνα: Financial Forum.

Άρθρο Νο 36, Ασφαλιστικά Νέα: *Προσδοκίες και προοπτικές για την Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα*, Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος, Μάρτιος 2011.

Ένωση Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος: *Η Ιδιωτική Ασφάλιση στην Ελλάδα*. Ετήσια Στατιστική Έκθεση 2009.

Ανώνυμο 2004. *Η ιστορία της ασφάλισης*. Διαθέσιμο από το: <http://asfalistis.tripod.com/istoria.htm> [Ανακτήθηκε στις 22 Ιανουαρίου 2004].

Ανώνυμο 2011. *Ασφάλεια Ζωής/Υγείας*. Διαθέσιμο από το: <http://asfaleia4u.com/?p=16> [Ανακτήθηκε στις 21 Μαρτίου 2011].

Ανώνυμο 2011. *Ιδιωτική Ασφάλιση και ανεπάρκεια του δημόσιου συστήματος*. Διαθέσιμο από το: <http://framm.wordpress.com/> [Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2011].

Δημήτρης Α.: *Ο ρόλος του ασφαλιστικού συμβούλου*. Εθνική Ασφαλιστική. Διαθέσιμο από το: http://www.anastasioud.gr/index.php?position=center&module=static_pages&CategoryId=74[2012]

Προέστου Χ., Khaddj Α.: *Ο κίνδυνος, η διαχείριση του και τα οφέλη που προκύπτουν μέσω της Ιδιωτικής Ασφάλισης*. Διαθέσιμο από το: http://www.eurolife.com.cy/Eurolife/News_gr/-----/

Ανώνυμο 2011. *Η Συμβολή του κλάδου της Ιδιωτικής Ασφάλισης στις Σύγχρονες Κοινωνίες*. Διαθέσιμο από το: http://www.eaee.gr/cms/index.php?option=com_content&view=article&id=210&Itemid=201&lang=el

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ:
2. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ:
3. ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΕΡΩΤΩΜΕΝΟΥ:
4. ΧΡΟΝΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ:
5. ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΟΥ:
6. ΠΟΤΕ ΙΔΡΥΘΗΚΕ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΠΟΣΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΕΙΤΑΙ):
7. ΤΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΤΕΧΕΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ;
8. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΕΙΤΑΙ ΜΟΝΟ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ Η ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ;

ΠΑΡΟΧΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

9. ΣΕ ΠΟΙΕΣ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΚΛΑΔΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ:
  - A. Κλάδος Αυτοκινήτου
  - B. Κλάδος Πυρός
  - Γ. Κλάδος Ζωής
  - Δ. Συνταξιοδοτικά – Επενδυτικά
10. ΤΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ/ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΑΡΕΧΕΤΕ;
  - A. Κάλυψη αναγκών
  - B. Εξασφάλιση οικογένειας
  - Γ. Προστασία της υγείας

Δ. Εξασφάλιση της σύνταξης

Ε. Προστασία περιουσίας (ΣΠΠΤΙ, ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ)

11. ΠΟΙΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΓΝΩΜΗ ΣΑΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΥΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΜΠΟΔΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ Η ΚΑΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΣΑΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:

Α. Χαμηλή ασφαλιστική επένδυση

Β. Κακή ενημέρωση από προηγούμενες ασφαλιστικές εταιρείες

ΠΡΟΦΙΛ ΠΕΛΑΤΩΝ

12. ΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΑΝ ΕΙΝΑΙ:

Α. Φυσικά Πρόσωπα

Β. Επιχειρήσεις

13. ΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΑΣ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΙΝΑΙ:

Α.ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ

Β.ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Γ.ΔΗΜΟΣΙΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

14. ΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΑΣ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΕΧΟΥΝ ΗΛΙΚΙΑ:

Α.20-30

Β.31-40

Γ.41-50

Δ.ΑΝΩ ΤΩΝ 50

15. ΟΙ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΑΣ ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΜΕΝΟΙ:

Α. Ναι

Β. Όχι

Γ. Αρκετά

Δ. Πολύ ικανοποιημένοι

16. Η ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΣΥΝΗΘΩΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ:

Α. Ναι

B. Όχι

17. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΣΑΣ:

- A. Επιστολές
- B. Τηλεφωνική επικοινωνία
- Γ. Με προσωπική συνάντησης
- Δ. EMAIL

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ

18. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΕΧΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΖΗΤΗΣΗ:

- A. Συνταξιοδοτικά προγράμματα
- B. Προγράμματα Υγείας
- Γ. Προγράμματα Αυτοκινήτου
- Δ. Προγράμματα Πυρός

19. ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΤΟΥΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΥΣ ΣΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ:

- A. Ανασφάλεια δημοσίου
- B. Ανάγκη προστασίας της οικογένειας
- Γ. Ανάγκη εξασφάλισης μιας σύνταξης
- Δ. Φοροαπαλλαγές

20. ΔΗΛΩΝΟΥΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΜΕΝΟΙ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ:

- A. Ναι
- B. Όχι
- Γ. Αρκετά
- Δ. Πολύ ικανοποιημένοι

21. ΠΩΣ ΒΛΕΠΟΥΝ ΓΕΝΙΚΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ:

- A. Θετικά
- B. Με επιφύλαξη

Γ. Καλύτερα από τα προηγούμενα χρόνια

22. ΠΟΣΟ ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΝΤΑΙ ΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ:

- A. Εμπιστεύονται περισσότερο τον τραπεζικό κλάδο
- B. Εμπιστεύονται περισσότερο τον ασφαλιστικό κλάδο
- Γ. Εμπιστεύονται και τους δύο εξίσου
- Δ. Δεν εμπιστεύονται κανέναν από τους δύο.

23. ΠΟΥ ΘΑ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΨΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ:

- A. Ασφαλιστής
- B. Ασφαλιστική εταιρεία
- Γ. Τράπεζα
- Δ. Φίλοι, συγγενείς, γνωστοί
- E. Δημόσιος φορέας
- Z. Internet
- H. Μεσίτης ή πράκτορας ασφαλειών.

24. ΒΑΣΕΙ ΠΟΙΩΝ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΤΟΥΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ:

- A. Αν είναι μεγάλη η εταιρεία ή όχι
- B. Αν έχουν εμπιστοσύνη στον ασφαλιστή
- Γ. Αν έχουν ανταγωνιστικά προϊόντα

